

DOLENJSKI GOZDAR

glasilo delavcev
gozdnega gospodarstva
novo mesto

letnik XIX

september 1982

št. 8

Kongres za poglobljeno samoupravljanje

Jugoslovanski sindikati zadnje čase posvečajo vse več pozornosti osnovnim problemom, ki zadevajo družbeni, življenjski in materialni položaj naših delavcev. S tem se ne vključujejo, kot mnogokje do sedaj, le v reševanje drobnih zadev, ki so jih družbenopolitične organizacije in poslovodni organi „prepuščili“ sindikatu, ampak se ukvarjajo s poglobljanjem samoupravljanja kot pogoja za boljši družbenoekonomski položaj delovnega človeka. V sedanjih težkih gospodarskih razmerah pa sindikati jasno uvidevajo tudi, da je razvitost samoupravnih odnosov v tesni povezavi z gospodarskimi razmerami v delovnih organizacijah in v sestavljenih organizacijah, s prizadevanjem za spoštovanje dogovorov, povečanjem proizvodnje in izvoza in uveljavljanjem stabilizacijskih ukrepov.

O vseh teh vprašanjih se v dnevih, ko se pripravljamo na 10. kongres ZSS, mnogo govori na delovnih mestih, v osnovnih organizacijah in na razpravah o kongresnih dokumentih. O tem so v intrjuju za Delavsko enotnost spregovorili tudi nekateri predstavniki republiških odborov sindikata. Ker so teme pogovorov bistvene za sedanji tok razprav, povzemamo nekaj misli.

Vukašin Lutovac, sekretar RO sindikata delavcev papirne in grafične industrije, je dejal, da bodo v njihovem sindikatu namenili več pozornosti povezanosti papirne in grafične industrije in dohodkovnim povezavam z izdelovalci surovin in reprodukcijskega materiala: „Te odnose, zlasti pa odgovornost za usodo sestavljene organizacije, moramo okrepiti predvsem med delavci in razbiti ozke lokalistične in podjetniške plotove, ki jih nekateri gradijo... Zelo dobro je, da so delavci temeljito seznanjeni z razmerami v naši panogi, da se zavedajo ovir, in to je pomembna prednost pri odpravljanju zagat v proizvodnji in uveljavljanju dohodkovnih

Ob pripravah na 10. kongres ZSS

odnosov med organizacijami združenega dela, v kar naravnost silijo sedanje gospodarske razmere.“

Franček Ribič, sekretar RO sindikata delavcev v kemični in kovinski industriji, je dejal, da so v teh panogah delavci že spoznali svoj del odgovornosti za normalno oskrbo z zdravili, umetnimi gnojili, zaščitnimi sredstvi in podobnim. „Toda že v dosedanjih razpravah o kon-

gresnih dokumentih smo opazili, da se srečujemo z nekakšnim samozadovoljstvom. Ekonomski položaj organizacij združenega dela je sorazmerno ugoden, zategadelj ljudje premalo razmišljajo, da bi hitreje uresničevali vse tisto, kar smo zapisali v zakonu o združenem delu.“

Nekateri so pokazali tudi na slabosti, ki zavirajo samoupravljanje neposrednih pro-

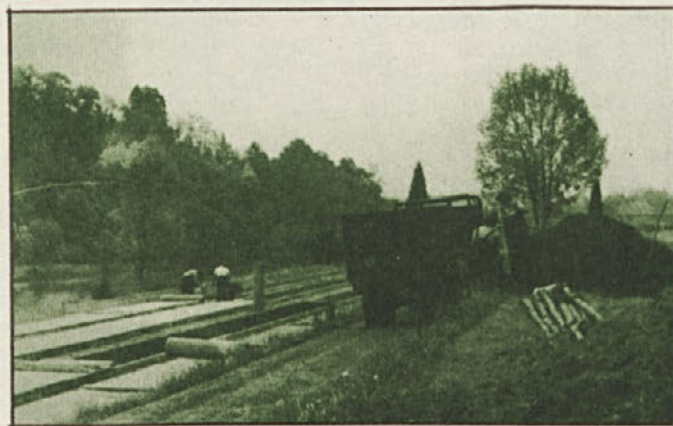
izvajalcev. Tako je med drugim dejal Marjan Vrabec, sekretar RO sindikata delavcev v stanovanjskem in komunalnem gospodarstvu: „V imenu delavcev načrtujejo tudi tisti, ki niso strokovno podkovani za tako delo. Namesto da bi delavci gospodarili s prostorom, sami odločali, kaj bodo gradili in kje, se tu pojavljajo različni organi, zlasti pa občinski izvršni sveti, ki onemogočajo uresničevanje te temeljne delavčeve pravice.“

In za konec še misel Vukašina Lutovca: „Temeljno vprašanje pred kongresi je, zakaj delavci ne odločajo – pa naj zveni še tako frazersko – o sadovih svojega dela. Zakaj? Danes v resnici odločajo organi v družbenopolitičnih skupnostih. Od tod marsikatera težava, lokalizem in ne vem kaj še, kar ni v interesu delavcev. Zakaj tega ne povemo?“

Po Delavski enotnosti
priredil N. S.

Setev semena v drevesnici Portovald.

Pokrivanje semena s senčniki in razkladanje smrekovih iglic, ki jih potrebujemo pri mešanici substrata. V drevesnici Portovald vsako leto vzgojimo od 500.000 do 800.000 dve in tri letnih sejank iglavcev (v glavnem smreke). Le tos spomladi smo iz drevesnice dali več kot 700.000 sejank. Pri nekoliko pozni setvi smo zasejali 810 m² gredic s smreko, macesnom, duglazijo, omoriko in hrastom. Upamo, da bo setev uspela. (Foto M. Bajt)

VSE TEŽJE DO ŽELEZNIH KONJIČKOV

Kljub temu da se po naših cestah vali vedno več novih vozil, pa se moramo zavedati, da so se morali njihovi lastniki zanje potruditi bolj kot pred nekaj leti (seveda tu nismo upoštevali tudi cene bencina). Medtem ko je poprečni Slovenec za poprečni osebni avtomobil delal še leta 1978 „samo“ 1404 ure, je moral leta 1981 prebiti na delovnem mestu 1629 ur. Podobno je tudi z drugimi materialnimi dobrinami, ki naj bi dvigovale standard naših delovnih ljudi. Za električni in plinski štedilnik je bilo pred štirimi leti treba delati 133 ur, lani pa 144 ur, za hladilnik pred štirimi leti 114 ur, lani 123 ur, za televizor pred štirimi leti 159 ur, lani pa 182.

Izobraževanje gozdnih delavcev bomo razširili

Tudi pri Gozdnem gospodarstvu Novo mesto se dobro zavedamo, da je potrebno znanje gozdnih delavcev sekačev poglobiti in razširiti. Priprave za to so v teku.

Dosedanji vsebini osnovnega izobraževanja s področja pridobivanja lesa bomo dodali še osnove iz gojenja gozdov. Seveda se bo zaradi tega tudi šolanje podaljšalo za okrog triindvajset delovnih dni. Tako bo v bodoče tak tečaj, ki bo zajel oba področja (gojenje in pridobivanje lesa), trajal približno tri mesece.

Izobraževalna vsebina s področja gojenja gozdov je skrajšana učni načrt za izobraževanje odraslih. Namen tega izobraževanja je predvsem ta, da učenci pridobivajo nekoliko več znanja o gozdu in njegovih zakonitostih, tako da se bodo pri delu lažje odločali za konkretne

negovalne ukrepe.

Učni načrt ima dva dela. V prvem, teoretičnem, bodo učenci slišali nekaj o vlogi in pomenu gozdov za človeka. Nadalje bodo spoznali nekatere osnovne pojme s področja priraščanja in razstičnih dejavnikov. V poglavju o obnovi gozdov bodo spoznali osnovne pojme s področja naravne obnove, predvsem pa nekaj več s področja umetne obnove

gozdov. V naslednjem poglavju (nega gozdov), bodo učenci spoznali amen in pomen nege pa tudi negovalne ukrepe v posameznih razvojnih stopnjah gozda s področja varstva gozdov pa predvsem spoznavanje in ločevanje poškodb na gozdnem drevmu in sestojih, ki so nastale zaradi delovanja žive in nežive narave. Glavni del izobraževanja bo potekal v gozdu. Učenci si bodo pod strokovnim vodstvom učiteljev in inštruktorjev ogledali vzgajanje sadik v drevesnici in se seznanili z zakonitostmi življenja v pragozdu. V okviru praktičnega pouka bodo nekaj

časa pogozdovali in negovali nasade.

Največjo skrb in veliko časa bomo posvetili negi v naravnih mladjih n goščah.

Ob koncu gojitvenega dela tečaja bo preizkus znanja. Tečajniki bodo morali na konkretnem gojitvenem objektu opraviti vse potrebne gojitvene ukrepe in jih tudi utemeljiti.

Upamo, da bo tako storjen korak naprej k boljšemu razumevanju naravnih pojavov in lažjim odločitvam pri našem delu.

TONJE KRUH

Kongres zveze sindikatov Slovenije

Deseti kongres zveze sindikatov Slovenije bo 11., 12. in 13. oktobra v Ljubljani. Priprave tečejo že dlje časa v osnovnih ter občinskih organizacijah in na ravni republike. Že maja 1982 je bil v prilogi Delavske enotnosti objavljen osnutek poročila RS ZSS o delu ZSS v času med 9. in 10. kongresom. Prav tako je bil objavljen osnutek resolucije 10. kongresa ZSS. O obeh osnutkih so se seznanili tudi člani osnovnih organizacij ZS v našem podjetju, imeli možnost, da predlagajo spremembe ali dopolnitve.

Obravnava poročila in resolucije pa je le manjši del dejavnosti, ki so si jo zadale organizacije sindikatov. Sindikati so dali pobudo tudi za akciji „Vse sile v stabilizacijo gospodarstva“ in „Ureditev prostorov, dvorišč, okolja, zbiranja sekundarnih surovin“. V počastitev 10. kongresa pa naj bi organizirali prireditve, s katerimi bi prikazali aktivnost sindikata na področju kulture, amaterskega ustvarjanja, inovacij ter uredili delovne prostore delovnih organizacij.

Dejavnost, ki naj bi se nadaljevala tudi po kongresu, je široko zasnovana. Že samo akcija za ustalitev gospodarstva je taka, da zahteva najširše stalno sodelovanje vseh zaposlenih. Zavladati mora prepričanje, da napredek gospodarjenja ne sloni samo na nekaterih, temveč na slehernem članu delovne skupnosti in sindikata. Podjetje bo dobro uspevalo, kadar bodo dobro opravljene vse delovne naloge, kadar bo vsak delavec na svojem delovnem mestu opravil delo po svojih najboljših močeh.

Ureditev okolja – pridobitev surovin

Še posebej pa gozdarje veseli pobuda sindikatov za ureditev proizvodnih prostorov, dvorišč in okolja ter zbiranje sekundarnih surovin. Naše delo bo seveda drugačno kot v tovarnah in na njihovih dvoriščih. Pa vseeno bi se vse naše osnovne organizacije sindikatov morale za izpolnitev te pobude še posebej zavzeti. Naši proizvodni prostori so gozdovi na desetih hektarih, zato tega dela ne more opraviti le nekaj ljudi ali skupina, temveč vsi člani delov-

ne skupnosti, ki so razkropljeni na deloviščih v širnih gozdovih. In za kaj gre?

Skupina izletnikov je poleti obiskala grobišče in partizansko bolnico. Prijetno so bili presenečeni nad skromno, toda skrbno urejenim grobiščem pa tudi nad bolnico. Toda nedaleč ob cesti so našli na ostankih, ki jih puščajo ob cesti naši strojniki, vozniki kamionov in sekači: traktorske in avtomobilske zračnice in plašči, plastične in pločevinaste posode za olje in bencin, vijaki, traktorske vlačilne vrvi, polomljeno orodje, plastične vrečke, sledovi o menjavi olja, rdeči in beli plastične trakovi in kaj vem kaj še vse.

Ali se gozdarji po vsem tem še smemo šteti za ljubitelje narave in gozdov. Ali pa postajamo celo največji onesnaževalci? Ali smo podlegli, na žalost, preveč razširjenemu mnenju, da je gozd vsesplošno smetišče?

Temu se moramo postaviti po robu. Najprej moramo gozdarji pospraviti svojo nesnago in šele potem to zahtevati od drugih, ki jim gozd ne pomeni toliko kot nam.

Zato: sledimo pobudi sindikatov – pospravimo naše dvorišče. Zbirajmo plastiko, zračnice, plašče, pločevino in železo, olje pa menjavajmo na za to posebej določenih mestih.

V bodoče ne razmetavajmo več teh stvari po gozdu. Sproti imeti red, to je enostavnejše in manj zahtevno kot kasnejše pospravljanje.

Sekači, strojniki, minerji, vozniki kamionov – za ta red oz. nered ste predvsem vi odgovorni. Tako ne sme iti naprej, sicer bomo gozdarji kmalu veljali za najhujše onesnaževalce gozdov!

DOLENJSKI GOZDAR

Dopisujte v vaše in naše glasilo!

Znatna porast storilnosti dela pri prevozu lesa

Povečanje storilnosti pomeni realno osnovo za dejansko rast nove vrednosti. Zaradi močnih inflacijskih tokov nam dohodek hitro narašča zaradi rasti cen. To pomeni le dohajanje ostalih panog gospodarstva, zamegljuje pa pravo vrednost povečanja storilnosti. V normalnih razmerah gospodarjenja ob nizki stopnji inflacije bi pomenila porast dohodka že stopnjo rasti storilnosti. Ker pa ni tako, se moramo posluževati ugotavljanja storilnosti z drugimi pripomočki. V naši delovni organizaciji je izdelana metodologija za ugotavljanje storilnosti več ali manj le za proizvodna dela.

V prvem polletju letošnjega leta opazimo močno rast storilnosti pri spravilu lesa s traktorji in prevozu lesa, medtem ko je pri sečnji lesa enakomerna rast že več let od 7 do 8 odstotkov. Pri spravilu lesa s traktorji je porastla storilnost kar za 24 odstotkov. Zanimivi

podatki so tudi pri prevozu lesa. V 6 odstotkov krajšem času je bilo prepeljanih za 25 odstotkov več lesa in za 30 odstotkov več prevoženih tkm. S popravkom norm prevozov je preseganje norm padlo pri vožnji s prikolico od 140 na 112 odstotkov in pri vožnji s kamionom od 119 na 116 odstotkov. V poprečju se je preseganje norm znižalo od 124 na 114 odstotkov. Razveseljiva je ugotovitev, da je storilnost porastla v enakem razdobju za 11 odstotkov.

Zanimivi bi bili rezultati storilnosti za celotno delovno organizacijo, vključno z administrativnimi deli. Ti bi nam pokazali pravo vrednost storilnosti. Večanje števila administrativnih delavcev in števila delavcev invalidov prav gotovo ne pripomorejo k boljšim rezultatom.

JOŽE LUKŠIČ

Urejanje gozdov na novi poti

V juniju je bil na Mašunu dvodnevni republiški seminar z nazivom „Uporaba vzorčnih metod pri zbiranju podatkov za gozdnogospodarsko načrtovanje“; organizirala sta ga VTOZD za gozdarstvo pri BF ter Inštitut za gozdno in lesno gospodarstvo. Z referati sta sodelovala tudi GG Postojna in GG Bled. Seminarja so se udeležili trije urejevalci z našega gozdnega gospodarstva. Na njem je bilo veliko govora o preobrazbi načrtovanja, ki jo narekujejo potrebe po določenih podatkih, omogočajo pa jo zlasti računalniške zmogljivosti. Udeleženci so bili seznanjeni tudi z nekaterimi manj znanimi metodami ugotavljanja lesne zaloge in prirastka, o slabih in dobrih straneh najvažnejših metod, o osnovah vzorčenja, možnostih uporabe foto posnetkov itd. Po živahni razpravi je bilo sprejetih nekaj zaključkov, od katerih navajam le nekatere najvažnejše.

1. Potrebna je preobrazba gozdnogospodarskega načrtovanja tako v načinu zbiranja podatkov kot v njihovi razčlenitvi in uporabi.

2. Urejevalec naj obvezno spremlja izvajanje svojega načrta.

3. Za zbiranje podatkov na terenu so potrebni zanesljivi delavci z ustrezno izobrazbo in prakso.

4. V zvezi z zaključkom št. 1 velja poudariti vedno večje možnosti, ki jih nudijo računalniki in foto posnetki. Pomembni sta tudi računalna izbira metod pri ugotavljanju lesne zaloge in prirastka in težnja k manjšemu obsegu polne premerbe in račun večje uporabe vzorčnih metod. Itd.

Seminar je lepo uspel, omogočil je razjasnitev nekaterih nejasnosti, postavil je tudi nova vprašanja, zato s tem v zvezi še nekaj besed o urejanju pri GG Novo mesto.

Na Mašunu smo slišali veliko tarna o begu kadrov z urejanja in o premajhnem vrednotenju urejevalnih del. Treba je priznati, da tudi naše območje ni imuno od teh pojavov. Vzrokov za tako stanje je precej. Zlasti je očitna premajhna povezanost operative in urejanja. Gozdnogospodarski načrti so v očeh marsikoga še vedno objekt, ne pa sredstvo racionalizacije. Vanje je vložena pre malo skupinskega trimskega dela in niso dovolj upoštevani. Pa vendar so to trajni pisani dokumenti, ki jim vrednost s starostjo narašča. Pri GG Novo mesto smo se zato odločili za reorganizacijo urejevalne služ-

be; ta je letos že stekla, trajala pa bo predvidoma še nekaj let. Poteka nekako v skladu z ugotovitvami seminarja, vendar vse še ni urejeno, nekatera vprašanja tudi niso dovolj osvetljena.

Da bi dosegli boljšo kvaliteto gozdnogospodarskih načrtov in gospodarjenja, je potrebna večja specializacija urejevalcev in sodelovanje vseh strokovnjakov. En urejevalec (projektant) naj bi prevzel le nekaj gozdnogospodarskih enot, za te enote naj bi sestavljal načrte ter spremljal njihovo izvajanje. Zaradi enostavnejšega dela naj bi se preselil na tozdo oziroma tok, ki s temi enotami gospodari. Ob spremljanju gospodarjenja naj bi gozdnogospodarske enote toliko spoznal, da bi v letu revizije ali tudi delno, leto pred tem, lahko opravil projektantska dela in v predpisanem roku sestavil načrt. V letih med revizijami naj bi spremljal zanesljivost evidence in sodeloval pri delih v gojenju in izkoriščanju gozdov.

V letu revizije enote je potrebna izmera lesnih zalog in prirastkov. Zlasti vzorčne metode zahtevajo natančnost, zanesljivost in stalnost kriterijev. Udeleženci na Mašunu smo si bili edini, da je nujna stalna ekipa na ravni območja, ki naj bo sposobna opraviti ali učin-

kovito nadzirati večji del meritev v enoti. Prav na tem področju so v predstavah o bodočem načinu urejanja na ašem območju obstajale največje razlike. Tako so bili pri nas doslej nekateri prepričani, da ta dela lahko opravijo praktiki, revirni vodje itd.

V letu pred revizijo enote bi bil nujen posvet o načinu dela, ki bi vključeval tudi terenski ogled enote. Vsekakor bi bilo treba na posvet poleg pristojnih predstavnikov ozda in tozdo k sodelovanju pritegniti tudi strokovne republiške ustanove. Na tem posvetu bi govorili o intenziteti urejanja v enoti, gozdnogospodarskih razredih, glavnih

metodah izmere, posebnostih enote, ki jih je treba upoštevati, itd. Obstaja še vrsta problemov, povezanih z „glavno sezono“ dela, ki traja pri urejevalcu (projektantu) le v določenih letih. Obstaja tudi velika razlika v obsežnosti dela pri posameznih tozdih in tokih. Tako bo imel, denimo, en projektant opraviti tudi s petkrat večjo površino od drugega.

Naštete težave so gotovo rešljive, zahtevajo pa veliko prizadevnosti. Zgornja razmišljanja so zapisana v želji, da ta prizadevnost ne bi prekmalu popustila.

JANEZ BLAŽIČ, dipl. inž.

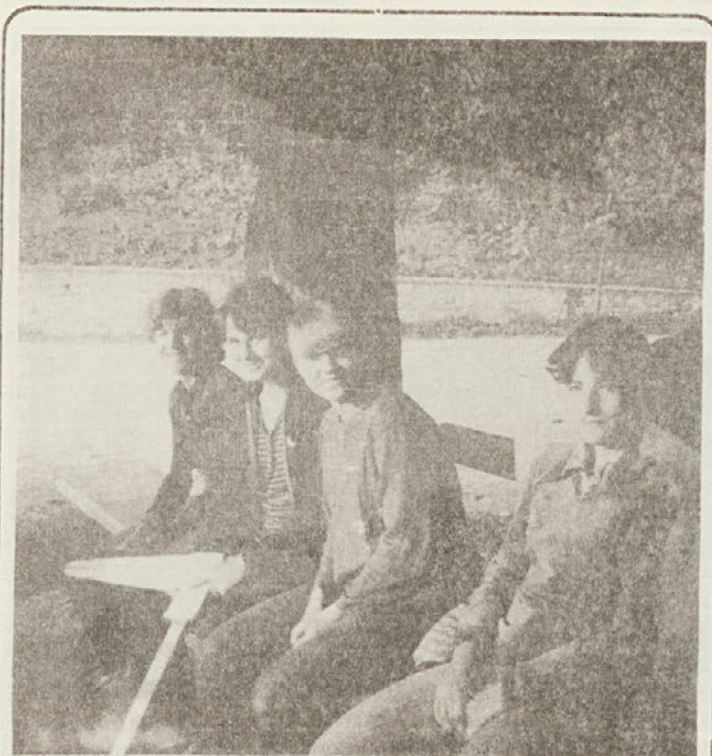
Revizija območja gozdnogospodarskega načrta

Pred dobrim desetletjem smo izdelali prvi gozdnogospodarski načrt območja z veljavnostjo do vključno leta 1980. Takratni načrt je bil nekakšna združitev že obstoječih načrtov gozdnogospodarskih enot. Ni moj namen, da bi kritiziral takratni načrt, saj vemo, da je bilo prvič na enem mestu obdelano celotno gozdnogospodarsko območje in nakazane smernice za gospodarjenje v bodoče. Vendar danes ugotavljamo, da je vrednost takratnega načrta razmeroma majhna. Zlasti so opazne pomanjkljivosti v pristopih in metodah opredeljevanja ciljev, temeljnih razvojnih usmeritev

in ukrepov, to je na najpomembnejšem področju načrtovanja in gospodarjenja z gozdovi. Po drugi strani pa je bila glavna pozornost posvečena gozdnim fondom in na njihovi osnovi ugotovljenem etatu. Vprašanje pa je, ali je etat res lahko opredeljen le na podlagi gozdnih fondov ali pa bi moral biti končna posledica usmeritve gospodarjenja z gozdovi v območju. Posledica slabe usmeritve se kaže zlasti v zasebnih gozdovih, saj je tu vse delo podrejeno etatu oziroma blagovni proizvodnji, gojenje pa smo zanemarjali. Opaža se tudi slabitev trajnosti donosov, vendar ne po masi, ampak zlasti v razmerju med razvojnimi fazami in drevesnimi vrstami. Slabitev v razmerju drevesnih vrst se kaže zlasti v gozdovih hrasta in belega gabra. Ugodne cene hrastu povzročajo prekomeren posek te drevesne vrste.

Sedaj že pridno pripravljamo nov območni načrt z veljavnostjo do leta 1990. Sestava načrta kasni, vendar ne toliko zaradi nas, kolikor zaradi neenotnosti gozdarskega strokovnega kadra v najvišjih republiških organih. Za začetek se je zataknilo pri pripravi navodil za sestavo načrta, in prav to je zaustavilo že zastavljeno delo.

Do konca leta mora biti načrt pripravljen za potrditev. Naloga ne bo lahka, tudi ne neizvedljiva, če se bomo držali sprejetega razporeda dela. Kljub kratkemu roku ne smemo pozabiti, da mora biti načrt narejen za nas in za našo uporabo, zato mora biti tak, da bo postal učinkovit pripomoček v prizadevanjih za intenziviranje in racionaliziranje gospodarjenja z gozdovi v območju. Posebej bo

Šolarji so v tozdu Podturn čistili nasade in šteli drevje. Že navsezgodaj so pred odhodom v gozd čakali pred stavbo tozdove uprave. (Foto S. Klančičar)

(Nadaljevanje na 96. str.)

moral določiti vlogo in pomen zasebnih gozdov v območju, z upoštevanjem lastnosti posameznih kategorij gozdne posesti in vloge le-te v preobrazbenem procesu podeželja. Če tega ne bomo posebej opredelili, bodo številke o višini etatov za zasebne gozdove ostale le na papirju, tako kot se je to dogajalo v preteklem obdobju.

Solidno osnovo za sestavo načrta smo dobili iz popisa gozdov. Če bomo dobljene podatke pravilno izkoristili v postavljanju ciljev gospodarjenja z gozdovi v bodoče, naš trud in porabljen denar ne bosta zaman. Stanje gozdov v pogledu trajnosti in krepitve splošnih koristnih funkcij se bodo okrepile, z njimi pa bosta narasla vloga in pomen gozdov in gozdarstva v družbi.

TONE ŠEPEC, dipl. inž.

Novice iz Črmošnjic

Komisija za delovna razmerja je sprejela za delo gozdnega delavca sekača dva mlada delavca, in sicer Franca Zupančiča z Verduna in Staneta Berkopca iz Gornjih Sušic. Oba sta na zavodu za medicino dela dobila zdravniško spričevalo, ki dokazuje, da sta sposobna za težko delo v gozdu.

Delavski svet je na zadnjih sejah sprejel naslednje sklepe in predloge:

- samoupravni sporazum o združevanju sredstev za pospeševanje izvoza v letu 1982;

- dan je bil razpis za delavko v pisarni v zameno za Elko Šprogar, ki bo oktobra zaključila s svojim dolgoletnim, vztrajnim in vzornim delom. Za dobro, tovariško in poučno delo v tozdu Gozdarstvo Črmošnjice se ji lepo zahvaljuje;

- ocenjeval je disciplino v delavskem domu in ugotovil, da se je zelo poslabšal domski skupnosti je bilo naloženo, da prevzame vso odgovornost pri svojem delu in prekrške sproti obravnava;

- sklenil je, da morajo delavci v bodoče vse motorne žage shranjevati v skladišču, še posebno v času dopustov ali bolniške. Sklep je bil potreben, ker so nekateri delavci nosili motorne žage domov in v popoldanskem času žagali drva

Delavke iz drevesnice pri obzveti smrekovih sadik na poizkusni ploskvi v Meniških steljnikih. Pri delu jih nadzorujeta inž. Jože Kruljac in revirni vodja Jože Šmalc (sredi slike). (Foto: S. Klančičar)

Proizvodnja

Avgusta sta bila sečnja in spravilo lesa dosežena 75-odstotno (20.332 m³). Posekati moramo še 1.422 m³ iglavcev, 4.108 m³ tehničnega lesa listavcev in 1.193 m³ drv, kar skupaj znaša 6.723 m³ ali 25 odstotkov letošnjega načrta.

Za izpolnitev plana do konca leta ni bojazni, še posebno pri spravilu, kjer trenutno razpola-

tudi vaščanom, ki niso člani kolektiva.

Disciplinska komisija bo 6. septembra 1982 obravnavala disciplinski prekršek Marjana Jakovčiča, ki je brez opravičila tri dni neprekinjeno izostal z dela.

Obzvet sadik v nasadih je končana. Kot že vrsto let poprej to delo v tozdu Gozdarstvo Podturn opravljajo učenci zadnjih razredov osnovne šole iz Dolenjskih Toplic. Na sliki je skupina s svojim skupinovodjem Rudijem Zamido v nasadu ob lovski koči na Podstenicah. V ozadju se vidi vrh Roga. (Besedilo in foto S. Klančičar)

gamo z odvečnimi zmogljivostmi, kar je posledica ugodne zime v začetku leta.

Kamionski prevozi in tudi oddaja drv za kurjavo neposredno posameznim kupcem tečejo normalno. V avgustu smo odpeljali rekordno količino tehničnega lesa iglavcev in listavcev, in sicer okrog 3.000 m³. Skupno smo oddali na trg 19.630 m³ tehničnega lesa.

Gojenje gozdov

Gojitvena dela tečejo po načrtu, razen pri redčenju, katerega smo doslej opravili na 36 hektarih (od načrtovanih 88). Kljub zaostanku pa bomo tudi to delo opravili stoodstotno.

V vseh treh revirih smo tudi že zaključili z odkazilom redne sečnje za plan 1983.

Nove ceste

Za nemoten odvoz lesa in skrajšanje spravila smo v Rogu v sedemnajstem oddelku pričeli z razširitvijo nekdanje železnice. Zemeljska dela so že končana. Omenjeno rekonstrukcijo izvajamo v lastni režiji s pomočjo zasebnega obrtnika Jožeta Luzarja, ki je prevzel vsa strojna dela. Celotna gradnja bo po predračunu stala okrog 84 milijonov dinarjev.

Pred kratkim pa smo začeli širiti tudi cesto iz Travnega dola proti vasi Pleš.

Pojačali smo minersko skupino z novim minerjem Martinom Hrvatom, ki je bil v Ljubljani tri mesece na tečaju za minerja; z njim bomo dosegli tudi boljšo sprotno izdelavo vlak, seveda če bo n razpolago razstrelivo.

ALOJZ PUHAN

LANI 47 „KONFLIKTNIH SITUACIJ“

„Delavski štrajki nastajajo pri nas v glavnem zaradi večanja razlike med dejanskim položajem samoupravljanja in načrtovanim sistemom samoupravljanja,“ pravi jugoslovanski izvedenec za „konfliktne situacije“ na delu. Do tega zaključka je prišel tudi tako, da je primerjal višino osebnega dohodka, življenjskih stroškov in socialnih problemov v letu 1978 in 1981. Kljub temu da so bile lani slabše socialne razmere kot v letu 1978, je bilo v Sloveniji 44 konfliktnih situacij manj. Torej je poglobljanje samoupravljanja edini ključ za odpravljanje konfliktnih situacij, tam, kjer to še šepa, pa zaškrbi tudi v medsebojnih odnosih. Prekinitev dela ločimo v prekinitev del in izsiljene sestanke. Prvih je bilo lani v Sloveniji 47, drugih pa 17.

Nezgoda pri delu

VARSTVO PRI DELU JE DOLŽNOST IN PRAVICA!

Sedmega avgusta se je pri-
petila v oddelku 36 revirja Pla-
nina delovna nezgoda, pri kateri
je bil težje poškodovan gozdni
delavec – sekač Luka Dražetič,
star 26 let, zaposlen pri tozdu
Gozdarstvo Črnomelj.

Do nezgode je prišlo takole:
Delavci Luka Dražetič, Ivo
Jakovljevič in Tomo Poplašen
so v 36. oddelku podirali in
izdelovali slučajne pripadke.
Delali so vsak zase in bili med
seboj primerno oddaljeni. Ob
10.30 je pričel Luka Dražetič
podirati 15 cm debel in 16 m
visok javor. Javor je podiral na
strmem terenu, po strmini
navzdol. Ko je drevo pričelo
padati, se je med umikom spo-
taknil in padel, čelada pa mu je
med tem odletela z glave. Tedaj
je nanj padel 8 m dolg in od 8
do 12 cm debel vrh bukovega
drevesa in ga hujše poškodoval
po temenu glave.

Sedem metrov od drevesa po
strmini navzgor, ki ga je Dra-
žetič podiral, je namreč stala
bukev prsnega premera 14 cm
in 14 m visoka, ki je bila na
višini 5 do 6 m močno na-
lomljena. Nalomljeni vrh je visel
navzdol in se naslanjal na javor,
ki ga je Dražetič podiral. Ko je
Dražetič javor podrl, se je na-
lomljeni vrh bukke sprostil in
padel nanj.

V tem primeru lahko z go-
tovostjo trdimo, da je Dražetič
med delom napravil več tem-
eljnih napak, ki so skupno
privedle do nezgode s hujšo
poškodbo, in sicer:

1. Podiral je drevo, na kate-
rem je obviselo drugo drevo,
čeprav je med gozdarji že sploš-

no znano, da je tako podiranje
drevesa izredno nevarno in že
desetletja prepovedano s sploš-
no in interno varnostno zako-
nodajo v gozdarstvu. Tudi re-
publiški pravilnik o varstvu pri
delu v gozdarstvu v 17. členu
prepoveduje tako podiranje dre-
vesa. Dražetič je v tem primeru
ravnal v nasprotju z varnostnimi
predpisi, kljub temu da je pred
podiranjem javorja nedvomno
opazil nalomljeni in naslonjeni
vrh bukke in je podžagoval jav-
vor medtem, ko je vrh bukke
visel nad njim.

2. Dražetič med podiranjem
drevesa ni imel čelade pri-
čvrščene na glavo s podbradnim
jermenom; zato je le-ta lahko
padla z glave med njegovim
padcem.

3. Dražetič se je med umi-
kom spotaknil in padel, ker
pred pričetkom podiranja
očitno ni preveril, kakšna je pot
za umik, kar je ena od temelj-
nih varnostnih potreb in nalog
sekača pred pričetkom po-
diranja kakršnegakoli drevesa.

4. Varna tehnika dela zahte-
va, da je treba v takih primerih
najprej dokončno podreti dre-
vesa, ki kakorkoli obvisi na
drugem drevju, kar pa Dražetič
ni upošteval in je zato prišlo do
nezgode. Pri podiranju takih
dreves se po potrebi uporabi
žični natega, traktorski vitel
ipd.

5. Pri prepovedanem načinu
podiranja je Dražetič napravil
grobo napako tudi s tem, da je
javor podrl po strmini navzdol.
Za podiranje dreves, zlasti na
hujših strminah, namreč na
splošno velja, da se jih podira

prečno na strmino navzgor ali
pa približno v smeri plastnic
terena (v levo ali v desno stran).
V tem primeru pa je bil javor
obremenjen z vrhom nalomlje-
ne bukke, ki je imel isto smer
kot izbrana smer podiranja
javorja, s čemer se je preteča
nevarnost za nezgodo še po-
večala. Če bi Dražetič pri podi-
ranju drevja ravnal v skladu s
temeljnimi načeli, ki veljajo za
podiranje drevja v strminah, in
bi javor, glede na način naslo-
nitve odlomljenega vrha bukke
nanj, podrl v levo ali v desno
stran glede na strmino in ne po
strmini navzdol, bi s tem ne-
varnost nezgode bistveno
zmanjšal.

Luka Dražetič je avgusta
1978 opravil tečaj za sekača, ki
ga je organizirala naša delovna
organizacija. Zadnji preizkus
znanja iz varstva pri delu je

uspešno opravil 10. februarja
1981, med sečno žledolomov v
Brkinih. Duševno in telesno je
zdrav, kar potrjujejo rezultati
zadnjega obdobjnega zdravstve-
nega pregleda. Kljub formalni
usposobljenosti in zdravstveni
sposobnosti za opravljanje
sekaških del pa je Dražetič med
delom očitno zanemaril vrsto
varnostnih predpisov in splošno
znanih pravil za varno delo pri
sečnji, kar se je tokrat mašče-
valo s hujšo telesno poškodbo.

Želim, da bi tudi ta primer
opozoril vse tiste delavce, ki
zaradi navideznih bližnjic med
sečno zanemarjajo dognano,
varno tehniko dela, saj se tako
nevarno ravnanje nujno in prej
ali slej maščuje, žal tudi s
hujšimi ali smrtno nevarnimi
telesnimi poškodbami.

Delaj varno!
BOGO ŠPILETIČ, varn. inž.

Bolezni v prvem polletju 1982 v primerjavi s prvim polletjem 1981

Zaradi bolezni in nezgod izgubljenih več delovnih dni kot lansko prvo polletje. Najbolj zdravi v toku Gozdarstvo Novo mesto, največ bolnih v tozdu Gozdarstvo Črmošnjice.

V prvem polletju letos smo
izgubili 12,14 odst. več delov-
nih dni zaradi bolezni kot v
prvem polletju lani. Število
izgubljenih dni se je povečalo
od 7566 na 8611 dni. Najbolj je
poraslo število izgubljenih dni
zaradi nezgod pri delu – z a
30,48 odst. Za 19,21 odst. pa
se je povečalo število izgublje-
nih dni zaradi nezgod izven
dela. Pri nezgodah pri delu se je
povečala resnost (to je: število
izgubljenih dni na en primer).

Nezgode izven dela pa so se
povečale po številu primerov:
od 61 v prvem polletju lanskega
leta na 87 primerov v letošnjem
prvem polletju.

Močan porast bolezni v pri-
merjavi z lanskim prvim po-
lletjem je predvsem v tozdu
Transport in gradnje (54,93
odst.), v tozdu Gozdarstvo
Straža (45,92 odst.) in v tozdu
Gozdarstvo Črmošnjice (20,15
odst.). V tozdu Gozdarstvo
Straža se je zvišalo predvsem
število izgubljenih dni zaradi
nezgod izven dela, v tozdu
Transport in gradnje pa se je
povečalo število izgubljenih dni
zaradi bolezni (za 70 odst.).
Nasprotno se tozdu Gozdarstvo
Črnomelj lahko pohvali s
27-odstotnim znižanjem
bolniških dni glede na lansko
prvo polletje.

Zanimiv je tudi podatek, da
pride v tozdu Gozdarstvo
Črmošnjice v letošnjem prvem
polletju na enega delavca kar 19
dni bolniškega staleža, v tozdu
Gozdarstvo Podturn in Straža
pa 15 dni, v celotni delovni
organizaciji pa poprečno 12 dni
bolniškega staleža na enega
zaposlenega.

Zaradi bolezni smo torej
izgubili toliko delovnih dni,
kakor da tok Gozdarstvo Črmo-
melj in tozdu Vrtnarstvo in hor-
tikultura v prvem polletju sploh
ne bi delala.

SONJA LIČEN-TEŠARI

(skupaj do 30 in nad 30 dni bolezenskega izostanka)

Vzrok bolezenskega izostanka	TO	TOZO *G* NOVO MESTO		TOZO *G* STRAŽA		TOZO *G* PODTURN		TOZO *G* ČRMOŠNJICE		TOZO *G* ČRNO MELJ		TOZO TRAN. IN GRADNJE		TOK *G* NOVO MESTO		TOK *G* ČRNO MELJ		TOK *G* TREBNJE		TOZO VRT. IN HORT.		DSSS	SKUPAJ
		LETO	ŠT. IZG. DNI	ŠT. IZG. DNI	ŠT. IZG. DNI	ŠT. IZG. DNI	ŠT. IZG. DNI	ŠT. IZG. DNI	ŠT. IZG. DNI	ŠT. IZG. DNI	ŠT. IZG. DNI	ŠT. IZG. DNI	ŠT. IZG. DNI	ŠT. IZG. DNI	ŠT. IZG. DNI	ŠT. IZG. DNI	ŠT. IZG. DNI	ŠT. IZG. DNI	ŠT. IZG. DNI	ŠT. IZG. DNI			
NEZGODA PRI DELU	1981	139	125	106	80	41	82	17	-	85	-	8	682										
	1982	280	214	108	244	47	21	32	31	4	-	-	981										
NEZGODA IZVEN DELA	1981	115	201	104	146	236	16	103	-	53	2	25	1001										
	1982	151	430	40	200	195	-	139	66	13	5	-	1239										
BOLEZEN	1981	832	433	998	767	897	130	144	240	160	280	438	5336										
	1982	670	785	1216	907	608	484	75	159	265	283	311	5754										
NEGA, SPREM- STVO, ZDRAV- NIŠKI PREG.	1981	46	29	51	36	106	5	13	4	-	15	31	336										
	1982	63	28	74	37	86	12	4	36	-	31	26	397										
POROD, POROD- NIŠKI DOPUST	1981	-	-	-	112	-	-	-	-	-	8	91	211										
	1982	-	-	65	41	-	-	-	-	-	-	134	240										
SKUPAJ	1981	1132	788	1258	1141	1280	233	277	252	307	305	593	7566										
	1982	1164	1467	1503	1429	936	517	250	292	282	319	471	8611										
POVPREČNO ŠTEVILO ZAPOSLENIH	1981	109	100	107	86	97	31	44	32	31	34	60	753										
	1982	108	99	101	75	93	55	48	36	27	32	60	734										
ŠT. BOL. DNI NA ZAPOS.	1982	11	15	15	19	10	9	5	8	10	10	8	12										

Analiza delitve sredstev za osebne dohodke

Konferenca OO ZS Gozdnega gospodarstva Novo mesto je na seji razpravljala o analizi razporejanja sredstev za osebne dohodke. Poročilo kritično obravnava delitev osebnih dohodkov v času po zadnjem referendumu, ki je bil julija tega leta. Objavljamo ga v celoti.

Čas po referendumu je še prekratek, da bi lahko izdelali ustrezne analize in na podlagi njih ocenili dobre in slabe strani sprememb, ki smo jih sprejeli. Lahko pa ugotovimo, da dvoletna akcija o prevrednotenju del v korist proizvodnih del le ni bila zaman, saj so bili predlogi na referendumu dobro sprejeti, čeprav so razprave povzročile precej vroče krvi, ki se ponekod še sedaj ni ohladila. V razpravah smo razrešili nekatere zadeve z manjšimi popravki. Prvotni predlog je bil osnovan tudi na bolj ovrednotenem delu strokovnih del in nalog. O rezultatih, ki naj bi bili doseženi s prevrednotenjem zahtevnosti del še ne moremo govoriti. Cilj je bil zastavljen dolgočasno na podlagi kadrovske politike, večanja produktivnosti in doseganju boljših rezultatov gospodarjenja, ki se nam kaže v rasti dohodka in čistega dohodka.

Višje vrednotenje proizvodnega dela pa pomeni, da mora-

jo delavci v neposredni proizvodnji še odgovorneje opravljati svoje delo. S tem niso dane nobene pravice posameznim delavcem za nedisciplino in izostajanje z dela. Vloga in naloga sindikata je, da pravilno razlaga odnos, ki se uveljavlja v zadnjem času do proizvodnega dela. Povsem jasno imamo opredeljen delovni čas z ustavo, ki pravi, da imajo delavci pravico in dolžnost delati 42 ur tedensko. Ta čas si ozdi sami razporedijo, vendar ne tako, da bi posamezniki sami skrajševali delovni čas. Tudi delovna obveznost je dovolj jasno opredeljena. V temeljnih organizacijah jo je potrebno le prilagoditi na njene razmere in jo dosledno izpolnjevati. Torej je povsem odveč iskanje opravičil za nedisciplino in nedelo izven delovne skupnosti. V kolektivu se je potrebno jasno in večkrat pogovarjati ter zaostri odgovornost do tega vprašanja.

Že dlje časa nekateri predlagajo, naj bi boljše ovrednotili

zahtevnost del in nalog delavcev, ki so pred upokojitvijo. Tudi o tem vprašanju mora sindikat zavzeti svoje stališče. Zahtevnost dela ne more biti povezana z delovno dobo. Večjemu osebnemu dohodku pred odhodom v pokoj je lahko vir le minulo delo in ne boljše vrednotenje zahtevnosti del in nalog.

Zadolžiti bi morali ekonomiste v naši delovni organizaciji, da pripravijo predlog o ugotavljanju rezultatov minulega dela v skladu z zakonom o minulem delu. Komisija za osebne dohodke s strokovnimi delavci pa bo pripravila merila za delitev dohodkov iz minulega dela.

Uvrstitev točke o osebnih dohodkih na dnevni red seje sindikalne konference je še zlasti potrebna, da razjasnimo opustitev navade o delitvi osebnega dohodka ob polletnem obračunu. Ob takem porastu dohodka (z indeksom 152) se upravičeno sprašujemo, zakaj nismo izplačali dodatnega osebnega dohodka. Toda to ni tako enostavno. Poznajo nam je, da je dohodek družbena kategorija in se mora delitev izvajati po družbenih normah. Take norme

so sprejete z dogovorom, ki dovoljuje oblikovanje sredstev za osebne dohodke z določenimi omejitvami v odnosu na ustvarjen dohodek. Pri porastu dohodka za 50 odstotkov in več je dovoljeno povečati OD za 31,5 odst. V naši delovni organizaciji smo izplačali OD povečan za 38 odst. Presegli smo ga zaradi povečanega števila zaposlenih (za dva odstotka) in zaradi nizke primerjalne osnove iz preteklega leta. Lanska zima je bila neugodna za proizvodno delo, zato so delavci prejeli le nadomestilo OD v višini 60 odstotkov.

Ob devetmesečnem obračunu bodo možnosti za dodatno izplačilo OD v višini do 50 odst. povprečnega OD le v primeru, če bo dohodek porasel z indeksom 150 v primerjavi z lanskoletnim obdobjem.

Še beseda o merilih za delitev OD po delovni uspešnosti. Po formalni plati imamo rešeno delitev OD na podlagi ugotavljanja delovne uspešnosti. Dejansko ugotavljamo uspešnost za proizvodna dela pri pridobivanju lesa, gojenju gozdov, gradnjah cest, predelavi lesa in strokovno tehničnih delih. Pripravljamo pa tudi merila za administrativna dela po tozdih.

JOŽE LUKŠIČ, dipl. org. dela

Pregled OD v gozdarstvu SRS (januar – julij 1982)

Novo mesto, september 1982

Dz. št.	DELOVNO POMOČJE	BLED		BREZICE		CELJE		KOČEVJE		KRANJ		LJUBLJANA		MARIBOR		NAZARJE		NOVO MESTO		POSTOJNA		SL. GRADEC		TOLMIN		POPRAČ.				
		OD	R	OD	R	OD	R	OD	R	OD	R	OD	R	OD	R	OD	R	OD	R	OD	R	OD	R	OD	R	OD	R			
1.	Direktor	27718	7.	27266	8.	25763	9.	29323	5.	30860	2.	34349	1.	29510	4.	24049	12.	25493	10.	30526	3.	27947	6.	24914	11.	29143				
2.	Vodja teh. skt.	22084	9.	20504	11.	25803	5.	28505	1.	26016	4.	25325	6.	26416	3.	21950	10.	24848	7.	26740	2.	24475	8.	-	-	-	24877			
3.	Vodja sp. službe	23743	4.	22136	7.	21213	10.	25157	1.	24358	2.	21756	9.	24104	3.	22010	8.	20122	12.	22663	5.	22442	6.	21130	11.	22569				
4.	Vodja gosp. rač. skt.	22652	5.	-	-	21107	8.	29118	1.	-	-	26845	2.	-	-	21939	6.	26228	4.	23446	3.	-	-	21111	7.	23674				
5.	Vodja kumar. službe	-	-	22102	6.	-	-	-	-	24566	1.	23915	3.	24177	2.	-	-	23710	5.	22449	4.	-	-	21110	7.	22947				
6.	Vodja skt. za plan	-	-	19317	7.	23527	5.	-	-	23834	1.	22265	4.	-	-	15671	8.	19600	6.	22567	2.	22442	3.	-	-	20902				
7.	Vodja finančne službe	-	-	16490	6.	-	-	-	-	23455	1.	22156	2.	23156	2.	17031	5.	-	-	-	-	22425	3.	20124	4.	20445				
8.	Vodja računovodstva	17109	7.	21181	5.	-	-	23619	1.	21962	4.	-	-	22757	2.	-	-	-	-	18773	6.	22461	3.	-	-	21128				
9.	VodjaADP	20897	7.	17754	11.	23263	2.	-	-	23479	1.	22265	5.	22678	3.	22052	6.	23153	9.	21459	8.	22461	4.	20120	10.	21429				
10.	Vodja sl. za urejanje	22462	3.	21374	10.	21728	5.	25231	1.	23744	2.	22265	4.	22235	5.	20217	11.	21467	8.	-	-	21387	9.	21500	7.	22105				
11.	Vodja sl. za gojenje	-	-	18541	10.	-	-	25603	2.	22584	4.	21525	5.	20280	9.	20379	8.	22612	3.	25620	1.	20916	7.	21037	6.	21969				
12.	Vodja sl. za pridob. lesa	20143	5.	20339	6.	-	-	25357	1.	-	-	-	-	-	-	-	-	21596	2.	-	-	20582	4.	21511	3.	21438				
13.	Vodja TO	22420	9.	21474	10.	20377	11.	26288	1.	24222	3.	23256	6.	23599	5.	19340	12.	22425	8.	24062	4.	24842	2.	22598	7.	22292				
14.	Vodja meh. skl.	16885	3.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	24673	1.	-	-	19295	2.	16228	4.	-	-	-	-	19270				
15.	Vodja finančne opretilve	-	-	-	-	18548	2.	-	-	18548	2.	-	-	-	-	-	15834	3.	-	-	-	-	19473	1.	-	17951				
16.	Referent za izkoriščanje	2139	7.	-	-	16483	9.	-	-	22252	3.	23229	1.	21764	5.	17605	8.	20572	5.	22793	2.	20995	4.	-	-	21329				
17.	Referent za gojenje	-	-	17589	7.	-	-	-	-	20477	3.	21410	2.	19616	5.	19204	6.	-	-	-	-	22563	1.	2305	4.	-	21339			
18.	Finančni knjigovod.	12863	10.	13843	7.	16031	1.	15227	2.	13525	8.	14064	4.	-	-	11125	11.	14315	1.	13867	6.	13983	5.	13243	9.	13026				
19.	Vodj. ohranov. knjigovod.	14197	4.	13629	8.	12411	1.	14836	3.	13514	9.	15558	2.	16321	1.	14177	6.	-	-	14560	5.	14035	7.	13295	10.	1434				
20.	Materialni knjigovod.	12520	6.	12832	3.	11555	10.	11110	5.	13721	1.	13261	2.	11755	7.	9775	11.	12804	4.	12552	5.	11652	8.	-	-	12755				
21.	Ekonom. teh. na TO	12043	9.	13086	4.	10828	12.	11741	10.	13185	3.	16185	1.	12225	8.	10913	11.	14175	2.	12493	6.	13073	6.	12394	7.	12680				
22.	Saldokontist	12556	4.	12106	5.	11291	10.	11571	9.	13181	1.	13231	2.	11747	7.	10915	12.	12915	3.	11064	11.	11553	8.	12482	6.	12043				
23.	Faktorist	12329	3.	12238	4.	11632	5.	10852	8.	12136	5.	-	-	12588	2.	10111	7.	13273	1.	12606	5.	-	-	-	-	1202				
24.	Takator-projektant	20156	5.	20446	2.	-	-	-	-	21102	2.	19660	4.	18879	6.	17851	9.	20504	3.	22103	1.	17573	10.	18320	8.	19380				
25.	Takator-inženir	19454	5.	18414	7.	-	-	-	-	17073	3.	14356	8.	15946	2.	13846	10.	15546	4.	12540	11.	15187	9.	14427	7.	14507				
26.	Takator-tehnik	14783	6.	16385	1.	11845	12.	14824	5.	15607	4.	17334	4.	12120	2.	16704	6.	14751	12.	16321	8.	18897	1.	16112	10.	15394	11.	16781		
27.	Ravnatelj vodj.	16943	5.	17793	3.	16474	7.	16138	8.	17734	1.	15042	2.	12842	5.	11672	8.	13592	3.	12480	6.	1157	9.	12395	7.	12666				
28.	Blagajnik	13352	4.	11502	10.	14617	12.	11215	11.	15717	1.	15042	2.	12842	5.	11672	8.	13592	3.	12480	6.	1157	9.	12395	7.	12666				
29.	Tajnik/direktorja	12731	6.	-	-	10196	10.	12026	9.	14550	2.	13631	5.	14823	1.	8572	11.	13546	4.	12353	8.	13772	3.	12382	7.	12516				
30.	Strojarska	10932	4.	10228	8.	9907	11.	10577	6.	12211	2.	13231	1.	10173	9.	9995	10.	10769	5.	10325	7.	11953	3.	9455	12.	10733				
31.	Čistilica	8855	3.	6775	10.	6464	12.	7442	9.	9113	2.	7655	6.	7940	4.	6557	11.	7585	7.	7475	8.	9149	1.	7937	5.	7737				
32.	Sak-čf	16893	2.	12540	11.	14066	9.	15506	3.	15309	4.	12292	12.	14272	8.	14449	5.	14394	6.	24279	1.	14397	7.	13190	10.	15135				
33.	Traktorist	18392	2.	13660	11.	15368	5.	16911	4.	17030	3.	14151	8.	14659	6.	14049	10.	14116	9.	20345	1.	14634	7.	13308	12.	15551				
34.	Safarist	16608	8.	13978	5.	20223	3.	18295	6.	14721	9.	13728	11.	20546	2.	19962	4.	14531	10.	26040	1.	16959	7.	11676	12.	17722				
35.	Opelovodj.	13455	10.	14244	4.	13553	8.	12474	12.	15340	1.	14690	2.	13560	7.	13357	11.	13895	5.	13491	9.	14369	3.	14211	5.	13887				
36.	Virtelac na gozd. cestih	12291	3.	-	-	13392	6.	11350	6.	11250	7.	-	-	7617	8.	-	-	-	-	17385	1.	11741	5.	11093	4.	12155				
37.	Hekantik	14514	1.	12610	7.	11053	11.	12912	5.	-	-	12508	8.	11116	10.	11164	5.	13752	2.	17561	3.	12750	6.	13393	4.	12677				
38.	Progrnator	14181	6.	14905	3.	-	-	-	-	-	-	19531	1.	14688	4.	13985	7.	15971	2.	11990	8.	13833	9.	14479	5.	14058				
39.	Luknjačica	10770	5.	13296	2.	-	-	-	-	-	-	13823	1.	-	-	9748	6.	-	-	11201	4.	11293	3.	9403	7.	11373				
Popravnice uvrstitve		5,22		6,68		7,56		4,75		2,93		3,97		4,54		8,09		5,15		4,26		5,17		7,03						
Vrstni red GG		8.		9.		11.		5.		1.		2.		4.		12.		7.		3.		6.		10.						

Osebnih dohodkov so za delavce vedno zanimivi.

Objavljamo pregled poprečno izplačanih osebnih dohodkov v gozdarstvu SR Slovenije in prvem polletju letošnjega leta. Prikazani OD so brez dodatkov preračunani na 8 ur. Vrstni red GG je izračunan s pomočjo poenostavljene načina z neupoštevanjem števila delavcev. Ker so gozdna gospodarstva približno zastopana z enakim številom delavcev po tipičnih delih, si to lahko dovolimo. Kot vidimo, je naša DO poprečno uvrščena na sedmo mesto (od dvanajstih). Proizvodna dela imajo razmeroma nizke vrednosti, ker prevrednotenje v prvem polletju še ni vplivalo na višino OD teh del.

KUPNA MOČ

Kupna moč slovenskega prebivalstva je od šestdesetih pa do osemdesetih let tega stoletja neprestano naraščala, po letu 1980 pa rahlo, vendar neprestano upada. To nam pove tudi kazalnik o delovnem času, ki ga poprečen Slovenec potrebuje za nakup nekaterih dobrin: za kilogram bele moke je moral leta 1960 delati 37 minut, leta 1970 samo še 19 minut, leta 1980 pa najmanj 16 minut. Že leta 1981 pa je za to potreben delovni čas narasel zopet na 17 minut. Podobno tendenco lahko opazimo tudi pri drugih živilih, npr: za govodino smo leta 1980 porabili uro in 43 minut, leta 1981 pa uro in 44 minut; za liter mleka smo leta 1980 porabili 9 minut, leta 1981 pa 12 minut; za sladkor leta 1980 samo 23 minut, leta 1981 pa 41 minut.

DOLENJSKI GOZDAR

Sodelujte v glasilu svoje delovne organizacije!

Pionirsko delovno brigado „Janez Mrak“ so v imenu pokroviteljev obiskali na Planini pri Sevnici predsednik skupščine Uroš Dular, direktor GG Novo mesto inž. Jože Petrič, predsednik DS GG Novo mesto Metod Rom ter zastopnik ljubljanske banke Stane Šuln. Fotografirali so se z mentorico pionirjev in predsednikom občinske konference ZSMS Novo mesto. (Foto T. Kruh)

Sprejem pionirjev

V soboto, 31. julija, smo sprejeli pionirje pionirske delovne brigade „Janez Mrak“, ki je sodelovala pri elektrifikaciji odročnih kmetij v občini Šentjur pri Celju.

Pionirji so po končani delovni akciji obiskali Gozdno gospo-

darstvo Novo mesto. V tozdu Vrtinarstvo in hortikultura smo jim pripravili skromen sprejem. Po uvodnih pozdravnih besedah tovarišev Petriča in Šulna iz Ljubljanske banke jim je toz-

Vrtinarstvo in hortikultura predstavil tov. Bartolj. Z zanimanjem so si ogledali nove proizvodne zgradbe in vrt.

Pokroviteljstvo nad brigado ima skupaj z Ljubljansko banko Gozdno gospodarstvo Novo mesto.

TONE KRUH

Delavcem gozdnega gospodarstva Novo mesto

Z zaključne prireditve akcije Kozjansko 82 pošiljava v imenu PDB „Janez Mrak“ vsem delavcem Gozdnega gospodarstva Novo mesto priskrbe pozdrave ter se zahvaljujeva, ker ste nam omogočili udeležbo na tej akciji, kjer smo ogromno pridobili v vsem, kar potrebuje mlad človek, da postane dober član naše družbe: to je sloga, tovarštvo in bratsko razumevanje. Pozdravom se pridružujejo tudi brigadirji ZMDA Kozjansko, posebno pa člani brigade „Edi Davičo“ iz Beograda, naši najboljši prijatelji.

V imenu brigade mentorica Ma rinka Suša in brigadirka Breda Sladič.

Ovinek na zoženi cesti med Barbičevo in Žvanovo hišo v Dolenjskih Toplicah je prava past za kamione, ki vozijo les na žago kmetijske zadruge. Zlasti še, kadar je naložen dolg les. Majhna neopreznost in tovor podrpa po steni leve hiše ali pa na drugi strani zadene strešni žleb. Teh težav pa bo v Toplicah v bodoče manj, saj je od nedavnega prevoz s kamioni skozi Toplice prepovedan. Ukrep smo sprejeli z razumevanjem, pa čeprav bo zato prevoz prek Soteske nekoliko dražji. (Foto S. Klaničar)

TEMNO LETO 1983?

Prihodnje leto se bomo srečali še z enim problemom, ki se je v pretekli zimi že nekajkrat pojavil: primanjkovalo bo približno 5000 GWh električne energije (ali kar 6,6 odstotka vseh potreb). Že lani smo z redukcijami prihranili 1183 GWh ali 1,9 odstotka lanskih potreb, v elektro-gospodarstvu pa pravijo, da smo takrat imeli še to srečo, da so vse termoelektrarne delale dobro in da smo precej toka lahko tudi uvozili, ko nam je šlo najbolj za nohte.

KAKŠEN JE KMEČKI STANDARD?

Kljub znatnemu napredku podeželja pa pokazatelji opremljenosti kmečkih gospodinjstev, v primerjavi z nekmečkimi, kažejo na veliko zaostajanje v opremljenosti z nekaterimi materialnimi dobrinami. Tako je z električnimi in plinskimi štedilniki opremljenih 46 odst. kmečkih gospodinjstev (nekmečkih 99,5 odst.), s hladilniki 38,5 (87,7), s televizorji 35,9 (88,3) in z osebnimi avtomobili 19,6 odst. (54,4). Precej boljšo opremljenost od kmečkih gospodinjstev po statističnih podatkih Zavoda SR Slovenije za statistiko kažejo mešana gospodinjstva. Pri teh je, če vzamemo za primer osebne avtomobile, opremljenost 47,2 odstotna.

MANJŠI DRUŽBENI PROIZVOD

Lanski slovenski družbeni proizvod je bil realno za deset odstotkov, jugoslovanski pa za 5 odst. manjši od družbenega proizvoda v letu 1980. To je dokaj neugodno, saj smo v lanski resoluciji predvidevali 3 do 3,5-odstotno rast družbenega proizvoda. Razveseljivo tudi ni, da se je jugoslovansko gospodarstvo, kljub široki akciji, še bolj zaprlo zunanemu svetu. Jugoslavija je lani izvozila 13,6 odstotka družbenega proizvoda, kar je manj kot v letu 1980. Takrat je bil delež jugoslovanskega izvoza 15,8 odstotka. Te težnje veljajo tudi za Slovenijo. Medtem ko je bil predlani delež izvoza v družbenem proizvodu dvajset-odstoten, je lani znašal le še nekaj več kot osemnajst odstotkov.

Izlet DIT po Makedoniji

(nadaljevanje in konec)

Po deževnem večeru in noči v bungalovu Krani, ob vzhodni obali Prespanskega jezera, me je ob pol petih prebudilo ptičje petje. Pokukal sem ven in videl, da so med pevci pretežno vrabci. Bilo je prijetno sveže, asfaltirane poti med bungalovi in ob njih so bile napol pod vodo, planina Baba, ki se okrog 800 m od obalne ravnine vzpenja kar precej visoko, je bila zavita v meglice. Opravi sem jutranje obveznosti z vodo in bil pripravljen na nova doživetja. Pri tem me je še posebej spodbujal kolega Branko, ki je ves živčen trdil, da šofer že sprejema prtljago in da so že vsi tam. No, zajtrk je bil šele štirideset minut pozne, tako da so imeli številni kolegi, „srečkoti“ dovolj časa za iskanje štiripresne deteljice med zajčjim pašnikom pred osrednjo stavbo naselja.

Prespansko jezero

Odhod. Ker sem bil določen za beleženje vtisov iz zadnjega dela ekskurzije, sem se preselil na prednji sedež, k dr. prof.

Stamenkovu. Prespanska kotlina leži na nadmorski višini 830 m in je več kot 100 m višja od gladine Ohridskega jezera. Posebnost tega jezera pa sta plima in oseka, ki dosežeta do 50 m razlike. Ta pojav še vedno ni pojasnjen.

Za nami ostajata proti jugu Albanija in Grčija ter otok Samuilovo s cerkvijo Sv. Petra. Otok ni naseljen, spada pa v narodni park Galičica. V jezeru žive predvsem krapi, ki so težki tudi do dvajset kilogramov, medtem ko postrvi skorajda ni in jih v zadnjem času umetno naseljujejo. Ob jezeru žive tudi jezerske ptice in vodne kače.

Ob koncu Prespanske kotline je mesto Resen, ki ima od osem do devet tisoč prebivalcev ter zelo razvito pekarskopredelovalno industrijo. Tukaj je tudi sedež enega gozdnogospodarskega in enega lesno predelovalnega podjetja. Področje je vse polno intenzivnih nasadov jablan, višenj, češenj in vinske trte z nizko vzgojo. Največ vinogradov je v zasebni lasti. Zanimivo je, da hruške tukaj ne uspevajo. Naš šofer, ki je doma iz tega področja, nam je pri-

nesel dva litra „domačega“ vina za pokušino.

Pogozdovanje goličev in postopno spreminjanje grmišč

Iz Resna nas je pot vodila proti narodnemu parku Pelister na planini Baba. Spotoma smo zvedeli, da imajo na tem področju gozdna gospodarstva Kožani, Pelister in Bitolj. V Kožanih je eksperimentalno gozdno gospodarstvo, ki se ukvarja s pogozdovanjem degradiranih gozdov z iglavci. Pred leti so taka dela opravljali tako, da so razmeroma solidne nizke hrastove gozdove nadomeščali z iglavci v krogih ali v pasovih. Danes pravijo, da je bila to modna muha in pogozdujejo raje goličave, razmeroma dobre nizke gozdove pa več ali manj prepuščajo naravi, oz. jih žele postopoma spremeniti v gospodarske. Žal pa jim zmanjkuje kreditov. Nove kulture iglavcev, med katerimi je še zlasti veliko rdečega bora, so danes stare do 20 let. Pri tem pa velja omeniti, da so sadili iglavce izredno gosto, celo manj kot 0,5 m narazen, kar pa prav gotovo ni gospodarno; izpad pri pogozdovanju je bil zelo majhen.

Razvodje na sedlu

Spotoma smo se znašli na planinskem sedlu s cerkvijo, ki se imenuje Džavotasto mesto (vražji ali hudičev kraj). Po tem sedlu priteka manjša reka, ki je zanimiva zato, ker del njene vode odteka proti Resnu, del pa proti Bitolju. Peljali smo se tudi mimo velikega nasada jablan, ki vsako leto cvetijo, vendar pa ne rodijo, medtem ko nizke višnje odlično uspevajo. Vzrok je prav gotovo v mikroklimatskih razmerah, ki na precejšnji nadmorski višini jablanam ne ustrezajo. Višnje so zasadili na terenih, ki so bili predtem močno kameniti.

Že dokaj visoko pod narodnim parkom Pelister smo se peljali skozi starodavno vas Trnovo, ki je imela nekdaj nad 500 hiš in tovarno, sedaj pa je samo še 15 hiš in nekaj vikendov, vse drugo pa je v ruševinah, kar je posledica številnih vojn v daljnji in bližnji preteklosti. Kraj naseljujejo v glavnem Vlasi.

Narodni park Pelister

V spodnjem delu narodnega parka so osnovali počitniški dom za otroke. Žal pa so nas megle in ponovno pršenje dežja močno prikrajšali za dobre razglede na slikovito pokrajino. Na Pelisterju sta dve jezera, globoki

7 in 14 m, ki se imenujeta Pelisterske oči in sta nastali v terciarju. Geološko podlago tega področja tvorijo kremenčeve kamenine (silikati). Pelister je bil že 1948 proglašen za narodni park, ker na njem rastejo številne redke rastlinske vrste. Med gozdnim drevjem pa velja posebej omeniti peteroigličasti bor moliko (*Pinus Pevce*). Pred približno dvaindvajsetimi leti smo ga umetno vnesli nekaj tudi pri nas, v sesto ob cesti pred drevesnico Struga. Čeprav gre za sorodnika zelenega bora, ki mu je tudi zelo podoben, je ta odporen proti mehurjevki, ki je pogosta v naših nasadih zelenega bora. Na Pelisterju je tudi nekaj jelke, bukke in drugih listavcev. Ker je deževalo, je bil naš obisk zelo kratek. Nekateri smo za spomin odnesli s seboj obarvane kremenčeve kamne ali pa sadike molike iz naravnega pomladka, da bi jih posadili doma.

Bitola, nekdaj glavno mesto Makedonije – v njej se je šolal Atatuerk

Iz Pelisterja smo se polagoma spustili v Bitolo, ki leži ob zahodnem robu rodovitne poljedelske Pelargonije, na nadmorski višini šeststo metrov. Prvotno, v 15. stol., se je imenovala Obitelj. V času Turkov je bila pomemben prometni, kulturni, gospodarski in politični center, v njej pa je delovalo kar 17 konzulatov. Do prve svetovne vojne je bila Bitola največje mesto Makedonije. V prvi svetovni vojni je predstavljala levo krilo solunske fronte in je bila razrušena. Nato je Skopje prevzelo vlogo Bitole in jo z nenehno rastjo tudi obdržalo. Bitola ima danes 100.000 prebivalcev, nekaj predelovalne industrije, medicinski center, ki je drugi največji po površini, zelo lep park, številne cerkve itd. Zanimivo je, da je Kemal Atatuerk, oče moderne Turčije, končal srednjo šolo v Bitoli.

Antično mesto Herakleja

Potem ko smo si Bitolo na hitro ogledali tudi peš, smo se podali na ogled bližnjega antičnega mesta Herakleja (iz 4. stoletja). To mesto, ki ga še vedno izkopavajo izpod stoletnih zemeljskih nanosov, je že odkrilo številne prelepe taine mozaike v hišah nekdanjih bogatašev, okrasna stabrišča, kopališče in druge objekte za potrebe mesta. Izkopavanja so odkrila tudi amfiteater (polkrožno, dvignjeno gledališče), grobišča itd. Odkrili so tudi, da

Inšpektor na obisku

Kadar inšpektorji hodijo „po hiši“, pravijo ljudje, je najbrž kaj narobe. No, pri nas ni tako, pa čeprav nas medobčinski gozdarski inšpektor inž. Jože Kruljac med letom večkrat obišče. Pregleduje naše delo in ugotavlja, če je v skladu s predpisi, ter tako skrbi, da res ne bi bilo kaj narobe.

Prvič pride običajno v začetku februarja, ko pregleda evidenco sečenj in gozdnogojitvenih del ter jo primerja z enoletnimi in desetletnimi načrti. Zelo narobe je, če ob koncu ureditvene dobe ni opravljeno vse po načrtu, saj se vodja tozda in direktor GG lahko znajdeti pred gospodarskim sodiščem. Takrat se tudi pozanima, če je vodja temeljne organizacije napisal kroniko za preteklo leto.

V maju je na vrsti kontrola sečišč. Izbere si nekaj oddelkov in pogleda, kako je z gozdnim redom, poškodbami drevja in očuvanjem naravnega pomladka. Zlasti je strog glede neobeljenih panjev in nepokritih vrhačev iglavcev.

V juniju skupaj z biologinjo Stano Hočevarjevo z gozdarskega inštituta pregledata drevesnico in vpišeta v knjigo svoje pripombe glede zdravja sadik.

V juliju ali avgustu je običajno na vrsti pregled izvršenih gozdnogojitvenih del in pogozdovanja. Ponoven pregled drevesnice je v septembru. Z fitopatologinjo Hočevarjevo ugotovita, koliko sadik je sposobnih za izkop in za pogozdovanje.

V oktobru ali novembru je kontrola odkazila drevja za prihodnje leto. Inšpektor si ogleda seveda le nekaj oddelkov.

Povsod tam, kjer imajo nasade osnovane z denarjem republiškega sisa je inž. Kruljac dolžan še posebej pogledati uspeh pogozdovanja in nego nasadov.

Ob vsakem pregledu napravi zapisnik, katerega podpisemo vsi navzoči. V njem so kritične pripombe in navodila za bodoče delo. Lahko rečem, da ni samo inšpektor, ampak tudi svetovalec. Pa še nekaj. Ni ga bolj vnetega nabiralca gozdnih sadežev kot so jagode, maline, kostanj ali gobe. Razprava o tej temi mu je vedno ljuba. Ker se z gozdarji pogosto srečuje, je odlično obveščen o času zorenja in kam je treba po delu ali ob koncu tedna z družino usmeriti svojega pločevinastega konjička.

inž. SLAVKO KLANČIČAR

je na istem mestu prvotno stala grška naselbina.

V muzeju, ki hrani razne najdene predmete na področju mesta, smo kupili različne keramične spominke, ki jih izdelujejo po vzorcih originalov.

Zapustili smo Heraklejo in po 40 km vožnje po Pelargoniji prispeli v Prilep, mesto s 40.000 do 50.000 prebivalci, ki ima dokaj razvito tekstilno industrijo. Ogledali smo si spomenik nepremagljivih na bližnjem griču, pri katerem gori simboličen večni ogenj. Do spomenika vodi pot, ob kateri so postavljeni kipi sedmih narodnih herojev od desetih, kolikor jih je med NOV dobilo to mesto. Trije so še živi; zato njihovih kipov še niso namestili.

Razvito sadjarstvo

Pot smo nadaljevali proti mestu Gradsko, kjer smo spetoma videli tovarno Feni, kjer predelujejo feronikelj iz rudnika, ki leži 50 km stran. Blizu ima svoje obširne vinograde in namakalne sisteme znani kombinat Tikveš. Gojijo tudi breskve. Ti predeli spadajo med najbolj suhe v Makedoniji, zato je potrebno namakanje.

Pri Gradskem smo zapeljali na cesto Bratstva in enotnosti in skozi Titov Veles in ob spremljavi reke Vardar nadaljevali pot proti Skopju. Ceste imajo povsod, koder smo se vozili, zo dobre. Ponekod jim nagajajo zemeljski usadi (zruški). Ob Vardarju so zasačili precej topole (klon 214), ki v 12 letih doseže prsni premer 22 do 25 cm. V Titovem Velesu imajo razvito kemično industrijo, med drugim tudi tovarno umetnih gnojil. Tudi na tem področju je veliko vinogradov. Sli smo še mimo Kotlanovske banje in ob 17. uri smo bili že v Skopju in ponovno v hotelu Continental, kjer smo večerjali in prenočili. Med večerjo smo se prof. Stamenkovu, vodiču Zoranu in vozniku avtobusa zahvalili za uspešno in potrpežljivo vodenje ekskurzije in jih nagradili s skromnimi darili.

Poleteli smo domov

Naslednji dan, bila je nedelja, 16. maja, smo se že okrog 7.30 znašli na skopskem letališču Petrovac in kmalu nato, že kot letalski veterani, odleteli v Ljubljano. Tudi tokrat smo vmes pristali na splitskem letališču, ki pa je postalo, kot smo ugotovili po pristanku na Brniku, usodno za prtljago nekaterih kolegov. No, prtljago so čez nekaj dni le dobili. Še skok do Novega mesta in prijeten izlet je bil končan.

BOGO ŠPILETIČ, varn. inž.

Čestitke k petdesetletnici

V Črmošnjicah praznuje letos 50-letnico pet članov temeljne organizacije.

REZKA BOKAN, rojena 15. oktobra 1932 v Gor. Slaveči v Prekmurju, je v tozdu v Črmošnjicah zaposlena s prekinitvami od leta 1961, stalno pa od leta 1970. Delala je predvsem na gojitvenih delih, zadnja leta pa je zaposlena kot kuharica v delavski menzi. Je pridna in vestna delavka ter priljubljena med delavci.

Rezka Bokan

Sida Ha džić

SIDA HADJIĆ, rojena 5. septembra 1932 v vasi Kozaruša pri Prijedoru. V Črmošnjicah je od leta 1970 zaposlena pri gojenju. Vžive-la se je v okolje, v katerem dela, ter skupaj z možem, ki je tudi zaposlen v tozdu kot delavec sekač, z vestnim delom, ki ga opravlja, ustvarjata sebi in družini lepšo prihodnost.

RADE DJURDJEVIĆ se je rodil 6. avgusta 1932 v vasi Azonje v Srbiji. V Črmošnjice je prišel že leta 1961, vendar je delo nekajkrat prekinil. Stalno je zaposlen pri temeljni organizaciji od leta 1967. Delal je skoraj na vseh delih v gozdarstvu, bil je nosač in zlagal je drva, delal je pri gojitvenih delih in na cesti. V prostem času goji ovce.

Rado Djurdžević

JOZO DAVIDOVIĆ se je rodil 5. julija 1932 v bosanski vasi Melina. Dela kot sekač od leta 1970. Je zelo priden in vesten delavec ter priljubljen med vsemi.

Jozo Davidović

Tudi **IVO DAVIDOVIĆ** je bil rojen v vasi Melina v Bosni. V tozdu je zaposlen od leta 1972, najprej kot sekač, zadnja leta pa je zaposlen na lažjih delih na cesti in pri gojitvenih delih. Je priden in uspešen delavec in tudi on zelo priljubljen med delavci tozda.

Ivo Davidović

Vsem jubilentom želim v svojem in v imenu tozda Črmošnjice še mnogo zdravlja in obilo uspehov pri nadaljnjem delu.

JANEZ ŠEBENIK

Stanetu Šenici v slovo

Sredi delovnega dneva, potem ko smo že opravili spomladansko sečnjo in spravilo lesa ter prešli na gojitvena dela, nas je neprijetno presenetila novica, da je umrl naš sodelavec Stane Šenica.

Nismo mogli prav dojeti, da se je to v resnici zgodilo, saj smo se pred kratkim z njim pogovarjali v prostorih našega tozda v Straži.

Dragi Stane!

Ko si se pred 44 leti rodil, so ti rojenice namenile težko življenjsko pot. Saj je bilo tvoje kratko življenje vedno le garanje že od otroških let naprej.

Medtem pa so se v tvoji družini vrstile nesreče druga za drugo, kar je gotovo močno vplivalo na vse tvoje življenje in ti postopoma razjedalo zdravje.

V gozdarstvu si začel delati kmalu po končani osnovni šoli. Najtežje ti je bilo takrat, ko si vlačil les s konjem, in mnogo let kasneje, ko si delal s težkim gozdarskim traktorjem. Vedno pa si bil pripravljen poprijeti tudi za vsako drugo delo, ki jih v gozdarstvu ni malo.

Dragi Stane! Ko sedaj sodelavci stojimo ob tvojem preranem grobu in se v mislih spominjamo na dni, ki smo jih preživljali skupaj na delu, nam je hudo, da se moramo od tebe za vedno posloviti. Toda ohranili te bomo v trajnem spominu. Naj ti bo lahka domača zemlja.

Vsem tvojim najbližjim pa izrekamo delavci tozda gozdarstvo Straža iskreno sožalje.

DOLENJSKI GOZDAR

DOLENJSKI GOZDAR

Avtomobilska zavarovanja

Udeleženci prometne nezgode se pogosto sprašujejo, kako so vozila pravzaprav zavarovana, kdo ima pravico do odškodnine in kolikšne. Veliko lastnikov avtomobilov oziroma voznikov namreč ne pozna avtomobilskega zavarovanja, ali pa ga pozna premalo.

Vozniki še najbolj poznajo zavarovanje avtomobilske odgovornosti ali, kot mu pravijo, obvezno zavarovanje, ki ga plačujejo ob registraciji vozila, oziroma ob vsakoletnem podaljševanju registracije. Precej voznikov zmotno misli, da je s tem zavarovanjem krita tudi škoda na njihovem avtomobilu.

S tem zavarovanjem ne zavarujemo vozila samega, ampak odgovornost za škodo, ki smo jo s svojim vozilom povzročili drugim. Oškodovanec, katerega smo mi povzročili škodo, bo prejel odškodnino iz naše zavarovalne police (izročimo mu kupon). V primeru, da smo sami oškodovani in nismo krivi za nezgodo, pa bomo prejeli odškodnino iz zavarovanja tistega vozila, ki je zakrivilo nezgodo (dobimo kupon).

Zavarovanje avtomobilske odgovornosti pa ne krije samo škode na vozilu in drugih stvarih, torej materialne škode, pač pa tudi škodo zaradi telesnih poškodb ali smrti. Minimalni zneski, za katere se moramo zavarovati (zavarovalna vsota), so za registrirana vozila določena z zakonom in znašajo za osebne avtomobile 2.500.000 din, za tovorna vozila pa 5.000.000 din po dogodku. Če zakrivimo prometno nezgodo, pri kateri bo škoda višja od

zavarovalne vsote, bo zavarovalna skupnost izplačala odškodnino v višini zavarovalne vsote, za del škode, ki presega zavarovalno vsoto, pa smo odgovorni sami.

Ob prometni nezgodi, ki smo jo sami zakrivali, iz zavarovanja avtomobilske odgovornosti ne moremo dobiti odškodnine ne za svoj avto ne za lastne telesne poškodbe ne za telesne poškodbe svojcev (zakonec, otrok). Za lastne telesne poškodbe in za telesne poškodbe svojcev se lahko zavarujemo, če sklenemo avtomobilsko nezgodno zavarovanje ali pa zavarovanje AO-plus.

Pri nezgodnem zavarovanju se zavarujemo za določene zavarovalne vsote, na primer za 50.000 din za primer smrti, za 100.000 din za primer trajne invalidnosti. Z avtomobilskim nezgodnim zavarovanjem so zavarovani tudi drugi potniki, ki niso svojci, z zavarovanjem AO-plus pa so zavarovani imetnik, oziroma lastnik vozila in njegovi svojci, torej tiste osebe, ki nimajo kritja iz zavarovanja avtomobilske odgovornosti. Zavarovalna vsota je pri zavarovanju AO-plus enaka kot pri zavarovanju avtomobilske odgovornosti (pri osebnih avtomobilih 2.500.000 din).

Vozniki, ki niso eno ali več zaporednih let povzročili s svojim vozilom škode, imajo pri plačilu premije za zavarovanje avtomobilske odgovornosti na naslednje zavarovalno leto popust (bonus) in sicer: za eno leto 10, za dve leti 20, za tri leta 30, za štiri in več let pa 40 odstotkov. Da zavarovanec ni povzročil škode oziroma zavarovalnega primera, se ugotavlja po tem, da ima vse kupone. Pri prodaji vozila se pravica bonusa ne more prenašati na novega lastnika.

Voznik, ki je v preteklem zavarovalnem letu povzročil en škodni primer, mora plačati osnovno premijo, voznik, ki je povzročil oziroma zakrivil s svojim vozilom dva ali več škodnih primerov, pa mora plačati doplačilo (malus) na osnovno premijo, in sicer za dva škodna primera 20, za tri 40 in za štiri 70 odstotkov.

Če hočemo vedno imeti zavarovalno kritje tudi za svoj avto, bomo sklenili kasko zavarovanje. Iz kaska bomo zahtevali odškodnino v primeru, ko smo imeli prometno nezgodo z drugim vozilom, katero smo zakrivali mi in zato nimamo kritja iz zavarovanja avtomobilske od-

govornosti, pa tudi takrat, ko smo imeli prometno nezgodo brez udeležbe drugega vozila (prevrnitev, trčenje v drevo, zid in podobno). Iz zavarovanja avtomobilskega kaska bomo dobili odškodnino tudi v primeru, ko smo utrpeli škodo brez prometne nezgode, ki lahko nastane kot posledica požara, padca kakšnega predmeta, tatvine in drugih nevarnosti.

Svoje vozilo lahko zavarujemo za polni kasko, ki krije škodo zaradi prometne nezgode, požara, strele, eksplozije, viharja, toče, tatvine, rop in še nekaterih drugih nevarnosti, ali pa za delni kasko, ki krije samo nekatere izmed teh nevarnosti, seveda z ustrezno nižjo premijo.

Pri polnem kasku imamo na izbiro zavarovanje brez odbitne franšize ali zavarovanje s franšizo. Odbitna franšiza je tisti dogovorjeni znesek, ki ga ob škodi trpi zavarovanec sam. Čim višjo franšizo si bo zavarovanec izbral, tem nižjo premijo bo plačal, in obratno. Osnova za določitev premije je nova nabavna vrednost vozila, ki se zavaruje. Premija glede na izbiro franšize je za nekatera vozila naslednja:

	10.000	FRANŠIZA 6.000	4.000
		PREMIJA	
ZASTAVA 750 SE		1.233	1.709
ZASTAVA 101/M 1100	1.551	2.215	3.076
IMV R4 (katra)	1.551	2.215	3.076
VOLKSWAGEN GOLF	2.953	3.938	5.182

Tudi pri zavarovanju avtomobilskega kaska imajo zavarovanci enak popust kot pri zavarovanju avtomobilske odgovornosti, ako niso povzročili škodnega dogodka. V primeru, da je zavarovanec član AMD, pa ima še 10 odst. popust na osnovno premijo. Prav tako morajo zavarovanci plačati malus, če so povzročili dva ali več škodnih primerov, ki je enak

kot pri avtomobilski odgovornosti.

Vse vrste avtomobilskih zavarovanj lahko sklepate:

- na sedežu Dolenjske območne skupnosti,
- na predstavništvih v Črnomlju, Kočevju, Metliki in Trebnjem,
- in pri naših terenskih delavcih (zastopnikih).

Osnutek zakona o gozdovih

Osnutek zakona o gozdovih, ki ga je Skupščina SR Slovenije predložil Izvršni svet, bodo vsi trije zbori slovenske skupščine obravnavali na sejah 28. septembra.

Pri pripravi novega zakonskega teksta je predlagatelj pričel številna načelna in konkretna stališča, pripombe in predloge, ki so bili dani v dosedanjih razpravah ter večino pripomb neposredno ali posredno upošteval pri oblikovanju osnutka zakona.

Obsežne spremembe je vnesel pri sami razporeditvi zakonske materije, določena vprašanja pa je obdelal v posebnih, novih poglavjih.

V posebnem poglavju je osnutek zakona dopolnjen z določbami o nalogah samoupravnih interesnih skupnosti za gozdarstvo. Zlasti pa je dopolnjeno poglavje, ki se nanaša na gospodarjenje z gozdovi: posebej je opredeljena vsebina samoupravnih sporazumov o temeljih plana SIS za gozdarstvo, vloga gozdnogospodarskih načrtov, zagotavljanje sredstev za gospodarjenje z gozdovi.

Osnutek zakona z obrazložitvijo je v celotnem besedilu objavljen v PRILOGI VI skupščinskega Poročevalca, z dne 9. 8. 1982.

O osnutku zakona potekajo sedaj razprave v temeljnih delegacijah in v skupinah delegatov za zborni Skupščine SR Slovenije.

TOZD GOZDARSTVO ČRMOŠNJICE

Učinkovitost in izkoriščenost delovnih sredstev pri pridobivanju lesa v razdobju od januarja do junija 1982

Tozd Gozdarstvo Črmošnjice je v prvem polletju zaposloval poprečno 76 delavcev, od tega 38 pri pridobivanju lesa.

Posekali smo 11.902 m³ lesa, od tega 4.921 m³ iglavcev, 6.300 m³ tehničnega lesa listavcev in 618 m³ prostorninskega lesa. Za posek in izdelavo enega kubičnega metra smo porabili eno uro in s tem za 18 odstotkov presegle načrtovano učinkovitost. Spravili smo 13.251 m³ lesa, večidel s traktorji (11.839 m³) in 1412 m³ s konji. Za spravilo s traktorji smo za 1 m³ porabili 0,40 ure, s konji pa 2,06. Normo smo presegle pri traktorjih za šestinideset, pri konjih pa za deset odstotkov.

JANEZ ŠEBENIK

Prvi gozdni in lesni delavci iz roških gozdov

O preteklosti je za zgodovinske zapiske ohranjenega marsikaj, tako večinoma po takratnih urbarjih, še več pa je živih izročil, ki so se prenašala iz roda v rod. Marsikaj zelo pomembnega in važnega zapisovalec danes lahko še dobi od starejših ljudi ali pa od potomcev onih, o katerih govori ta zapis. To je o fratarjih, ki so bili prvi gozdni delavci in so bili stalno naseljeni po gozdovih zlasti v Rogu in gozdovih okoli Plešivice in Frate, ki je ime ohranila po njih. V teh gozdovih je živelo mnogo naših ljudi, bodisi da so bili tam rojeni ali pa so njihovi predniki prišli za delom v širne roške gozdove.

Rog je gozdna pokrajina, ki se razprostira med Krko in Črmošnjiško dolino, med Kočevskim poljem in Suho krajino, na jugu pa njegovi gozdovi segajo v osrčje Bele krajine. Kot pravijo, je bil gozd ali hosta v Rogu takrat tako gosta, da iz nje nisi videl sinjega neba. Sonce do tal sploh ni prodrlo. Kaj vse se je takrat dogajalo, o tem se je marsikaj važnega pozabilo. Marsikaj pa je bilo dodanega kot plod ljudske domišljije. To predvsem v času, ko se je slovenski človek začel naseljevati v znožje slovenskih host. Slovenci so se naselili v te kraje proti koncu šestega stoletja.

Pozneje so kmalu izgubili svojo samostojnost. A ta zapis se nanaša predvsem na fratarje, tesače in gozdne delavce, ti so bili prvi lesni in gozdni delavci, ki so z golosečnjo delali frate. Do takrat so se gozdovi razvijali brez človeškega posega in že od pradednine so bili važni in pomembni za klimo. Kar je najvažnejše, bili so in so še največji naravni čistilci zraka. Še danes predstavljajo gozdovi največje narodno bogastvo. Mi smo potomci onih, ki so prvi nekoč s sekiro začeli redčiti in načenjati to ogromno naravno bogastvo, ki so ga s pridom uporabljali pri gradnji naselij, v nastajajočem obrtništvu in pozneje v industriji.

Vsi, ki delajo danes v lesni industriji in gozdarstvu, so več ali manj seznanjeni o preteklosti Roga, s prvimi delavci v njem in z nekoč ogromnimi zalogami lesa. Človeška roka pa je po drugi svetovni vojni napravila tudi dosti škode. Če bi vso lesno maso, ki so jo posekali, res spravili iz gozda, bi bila kritika sporna. Segnile pa so kar precejšnje količine posekanega drevja. Kjer so nekdanje stale mogočne stoletne smreke in druga drevesa, je danes le podmladek in droben les, ki bo še čez več let koristil človeku.

Les pa je bil in bo ostal najplamenitejša naravna surovina. Brez gozdov bi bil naš planet podoben mesečevi površini.

Človek je že v pradednini opazil, kaj vse mu ponuja narava. Ko so se naši predniki naselili v teh krajih, so s pridom uporabljali les tudi za svoja bivališča. Ta ko so nastajala lesena selišča, vedno tako, da je bilo po več koč skupaj. Pred živalni divjine, ki jih je bilo tiste čase sila veliko, so se zavarovali z lesenimi okopi, ki so kasneje služili za obrambo pred vdorom tujih plemen v naše kraje. Lesene koče so bile pozimi tople, poleti pa prijetno hladne. Tako je bilo pri starih lesenih kočah vse leseno, razen kamnitega zidu ob temelju peči in ognjišču. Prve koče so bile vse iz razpolovljenih brun, na zunanji strani izbočene, znotraj pa plosko obtesane. Prvotna koča je obstajala iz dveh prostorov. Veža je bila povezana z

dimnico, saj dimnikov takrat niso poznali. Pred prihodom grofov so slovenski rodovi živeli v vaških in rodovnih skupnostih, ki so poleg svojega osebnega upravljali tudi skupno premoženje, po načelih skupnega izkoriščanja. Tako je bilo v gozdovih. V okolici Soteske je iz tistih časov, odkar je nastala vas Drenje, še do današnjih dni v vaški skupnosti in upravi tako imenovana „vaška gmajna“, ki jo še danes skupno upravljajo. Več takšnih skupnosti je opaziti tudi drugje.

Ko so se Slovenci začeli naseljevati v 6. stoletju v gozdne obronke okoli Roga, so zaradi življenjskih potreb začeli prodirati tudi v njegovo osrčje. Rog je bil prvotno obkrožen in naseljen s Slovenci, o čemer pričajo imena slovenskih vasi, tako v okolici Kočevja ali pa v Topliški in Črmošnjiški dolini. Šele pozneje, v 14. stoletju, so prišli nemški Kočevjarji. To so

bili koroški Nemci, ki jih je pripeljal grof O. Ortenburški, kasneje pa so v naše kraje začeli naseljevati še uporne nemške kmete, vendar nobena listina ne govori, od kod so prišli.

Vsi ogromni gozdovi Roga, tudi s stranskimi legami, so spadali pod kočevsko in nemško gospodstvo. Tako je ortenburško gospodstvo segalo prav do Krke, na jugovzhodu pa je bila v njihovih rokah še Poljanska dolina. Leta 1386 je Ulrik Gauttenauer s sodnim pismom izpričal, da Herman Soteški ne poseduje nobene lovske pravice okoli gradu Soteska, ker pripada ortenburškemu gospodstvu, ter da sme loviti le z njegovim dovoljenjem.

20. maja 1406 je grof F. Ortenburški izdal gozdno uredbo, ki je povzročila pogoste prepire in tepeže med podložniki zaradi užitka gozdov. V uredbi govori in se izrecno določa, da gozdovi so in ostanejo lastnina zemljiške gospode. Gosposka si je za zatiranjem služnostnih pravic kmetov prisvojila tako še gozd. Kar pa so podložniki pravic imeli, so bile zelo omejene in pogojene z velikimi dajatvami. Pred to uredbo so imeli pravico, da so si priposestvovali gozd, če so ga prej uživali devet let in en dan. Kdor je hotel svoje pravice prodati ali pa komu izročiti, je moral to storiti pred sodnikom. Gozdni deleži in pravice podložnikov, so se svobodno dedovale v moški in ženski vrsti. Svoj gozdni delež je izgubil oni, ki se je iz gospostva izselil. Vsak posestnik gozdnega deleža je moral gospostvu javiti, koliko sokoljih gnezd se v njem nahaja. Ulovljen plen, ki je bil določen v pismu, je moral dati v zakup gospostvu. Dalje je moral od vsake polšje jame v dobrih polšjih letih dati po pet polhov. Na te gozdne pravice, posebno na priposestevanje, so se podložniki sklicevali zlasti v 16. in 17. stoletju, ko se je njihov položaj znatno poslabšal. Pozneje so morali za tesarški in stavbni les posebej prositi. Prepovedano je bilo tudi vsako nadaljnje krčenje gozda. Še takrat je bilo zaznati v gozdovih prve gozdovnike, ki pa so bili podložniki gosposke.

Po oslabitvi turških vpadov na naše ozemlje so nastopili mirnejši časi. Tako so grofje, zlasti Auerspergi, začeli v svoje ogromne gozdove Roga in ostale kočevke gozdove nastavljeni za upravitelje gozdne posesti svoje ljudi, Nemce. Kakor drugod so tudi kočevski gozdovi

(Nadaljevanje na 104. str.)

Ivan Zoran z ženo (fotografiran okoli leta 1912). Bil je prvi sindikalist v Soteski. Imel je več poklicev. Bil je: oglar, tesar, gozdni delavec, fratar in žagar. Umrl je v visoki starosti šestindeset let. Imel je dober spomin in je avtorju tega članka marsikaj povedal

bili prvotno last in posest deželnega kneza. Kadar je ta dajal zemljo v najem, je bil gozd izvzet. Auerspergi so si pridobili pravico do lova šele leta 1667. Vendar ni trajalo dolgo, pa so si z brezobzirnim zatiranjem služnostnih pravic ljudstva gozd popolnoma prisvojili. Kasneje je dal knez urediti gozd na takrat modernih znanstvenih zasnovah. Ogromne gozdne površine je razdelil po revirjih. Tako je tudi za vsak revir nastavljal svojega nameščenca ali upravitelja.

V gozdovih je uprava knezovih gozdov prostovoljno izločila več delov gozda, v katerem ni in ne bi smela sekira nikoli zapeti smrtonosne pesmi. V gozdovih je bilo mnogo „spominskih“ dreves, ki jih niso posekali, čeprav so že davno dozorela. Takih dreves ali pomnikov mnogih ujm in viharjev je bilo v roških gozdovih zelo veliko.

Divjadi je bilo po roških in kočevskih gozdovih ogromno. Že v 16. stoletju se omenja živahen promet lesnih izdelkov, ki so jih podložniki s Kočevskega in okoliških krajev tovorili do morja. Izvoz je bil precejšen. Kupčevanje so pogostejši turški vpadi zelo otežkočali.

Tovorniki pa niso tovorili blaga samo v eno smer, nazaj so namreč tovorili sol, olje, južno sadje in razne začimbe.

Les so začeli čedalje bolj izkoriščati. Valvasor pripoveduje, da je v njegovi dobi cvetela obrt raznih lesnih izdelkov. Vas Smuka je slovela po izdelovanju skodel, teh so porabili dosti, saj so bili gradovi na Kranjskem kakor tudi vse hiše na Kočevskem in še drugod krite s skodlami. Les so uporabljali za izdelavo lesene posode, ki so jo izdelovali skoraj v vsaki vasi. Izdelovali so tudi lesene obroče za sode in še marsikaj drugega, saj se je iz lesa dalo narediti zelo dosti koristnih stvari. S tem sta se začela preživljanje in zaslužek z lesom čedalje bolj krepiti. V Ribniški dolini se je ta obrt ohranila do današnjih dni.

Če bežno pogledamo po zapisih v urbarjih, je kapital gosposke izviral iz lesnega bogastva. Tudi gostači in kočarji so poleg podložnih kmetov morali „odrajtati“ iz dneva v dan večje dajatve. Desetina je bila tudi njim predpisana, če so imeli kak laz ali krčevino, dolžni so bili od vsega žita (izvzemši prosa) „odrajtati“ desetino v snopih. Razen tega so bili dolžni izpolnjevati tudi druge dajatve iz desetinskih določb, kot desetino od jagnjeti, kozličev in čebeljih panjev. Vsaka huba je morala dajati tudi desetino od

kokoši. Ako se v kaki stvari ni dosegla desetina v enem letu, se je morala nadoknaditi v drugem.

Zavoljo težkih življenjskih razmer se je prebivalstvo, ki je mejilo na roške gozdove, začelo zatekati po dodatni zaslužek v gozdove zemljiških gospodov. Vse več in več je bilo po zaselnih lačnih ust in le eden je mogel dodovati domačijo očetov. Da leč v ospredje je stopilo predelovanje lesa. Lesna trgovina je bila v okolici Roga tako razvita, kot skoraj nikjer drugje. Ljudje so ta les cenili zaradi trdnosti in cepkosti. Sprva so ga uporabljali le za potrebe domače hiše. Žagarska obrt se je v Rogu pričela zelo zgodaj razvijati, saj je bila zato še posebno ugodna soteska Divjega potoka. Po urbarju je bilo proti koncu 15. stoletja v tej dolini že šest vodnih žag, ki pa so se kasneje še pomnožile. Od tod tudi ime Stare žage.

Iz polpretekle zgodovine je znano, da so bili Rog in vsi večji strnjeni gozdovi last grofov Auerspergov. Gozdovi na kočevskem so z Rogom vred leta 1900 obsegali po davčnem

katastru 33000 hektarov. Ta veliki knezov gozd je bil v kompleksih v Goteniški in Borovski gori in v Rogu. Obsegal je tri kočevske katarske občine, segal pa je še v druge slovenske občine, osilniško, topliško in dvorško.

Rog, katerega najvišji vrhovi so Rog 1100 m, Pečka 912 m, Sv. Peter 889 m, Pogorelec 822 m, Pogorišče 730 m, Kraguljev vrh 686 m, je gozd, v katerem je prevladovala in uspevala bukovina, jelovina, uspeval je tudi mešani gozd javorja, bresta, črnega gabra in hrasta. Po pašnikih in steljnikih je bilo veliko breze. Veliko je bilo tudi kostanjevega gozda, zlasti v davni preteklosti; danes je še zastopan zlasti po Poljanski dolini proti Črmošnjicam pa tudi v drugih manjših gozdnih predelih. Od plodov gozdnega rastlinstva so se preživljali v letnih časih vsi bližnji prebivalci gozdov kakor tudi tišči, ki so se za dlje časa naselili v njih. Po prvi svetovni vojni so (še posebno v kriznih letih) sadovi gozda preživljali vse, ki niso imeli stalne zaposlitve.

TONE VIRANT

Nekaj počitniških iz Novigrada

Soseda Milena je šla iz telefonske govorilnice pri pošti telefonirati domov hčerki. Vrgla je v avtomat kovanec za 10 din in takoj dobila zvezo. Na koncu pogovora pa je v aparatu nekaj zaropotalo in iz odprtine je priletel kovanec nazaj. To je povedala naši družbi pri kosilu. Novica o radodarnem avtomatu se je hitro razširila po Novigradu. Ko sem proti večeru šel še sam telefonirati, je bila pred javno govorilnico že dolga, dolga vrsta.

*

Štiriletni Urbanček je bil na počitnicah z dedkom in babico. Nekdo ga je povprašal, kdo je pri njih ostal doma.

„Ah“, je zamahnil z roko, „samo ati, mamica in mlajši bratec.“

*

Letos je odpadla vsakoletna tajna ekskurzija predstavnikov moškega spola na nudistično plažo Laterna, onkraj tarskega zaliva. No, ni je bilo, ne zaradi dragega benzina ali stabilizacije, ampak ker to ni bilo več potrebno. Naturisti so se namreč sami približali Novigradu. Pravzaprav smo kmalu ugotovili, da smo čisto obkoljeni. Prve kopalke „zgoraj brez“ so se sončile že kar na pomolu pri svetilniku in pod našo jedilnico. Tudi na naši plaži so najbolj sonca željne poleževale na trehuhah z odpetimi zgornjimi deli kopalke.

Pa je neki stric prišepnil malemu Urbanu, vedno pripravljenemu za kakšno porednost: „Daj, poskropi tisto tetico z vodo po hrbtu. Boš videl kako bo poskočila.“

Tole pa se je pripetilo v našem počitniškem domu že pred dvema ali tremi leti. Malega Vida je pri kosilu, ko je jedel breskev, pičila v jezik osa. Takoj mu je pričel zatekati. Nekdo od številnih prisotnih je predlagal: „Hitro po led, mesto pika je potrebno hladiti!“

Že čez nekaj trenutkov je oskrbnik doma, inž. Rade Kalinovič, prinesel iz kuhinje led, ki ga je postrgal v hladilniku. Videk je ves blede in brez besed poslušno držal led na jeziku. Čez čas, ko je „stric“ Rade že tretjič prinesel led in ga je prvi strah minil, pa je naenkrat kar bruhalo iz njega: „Mar bi mi rajši prinesli sladoled, saj je slaščičarna čisto blizu.“

O, kako neiznajdljivi smo odrasli.

SLAVKO KLANČIČAR, dipl. inž.

Za vsak primer

Na decembrskem strokovnem kolegiju našega GG je računovodja Dragičič pobral vse vodje tozdov, če so na SDK že poslali pismene utemeljitve zaradi prekoračitve izplačil omejenih družbenih sredstev. Šlo je za preveč izplačane kilometrine, dnevnice in izplačila delavcev po pogodbi.

„Ja, s tem pa ga ni za lomiti,“ je pripomnil neki član. „Pravijo, da nekje direktor še nazaj v pisarno ni smel več po dežnik potem, ko so mu na pristojnem mestu sporočili, da je v postopku.“

Takoj za tem je direktor inž. Petrič zaradi malice prekinil kolegij. Večina prisotnih je zelo hitro vstala in pohitela k vratom.

„Kam pa se jim tako mudi?“ je povprašal inž. Pavca.

„Najbrž gredo telefonirati v svoj tozd zaradi dežnikov“, je bil malce zloben odgovor.

SLAVKO KLANČIČAR, dipl.inž.

Na meni, na mojih plečih, na plečih delavca – proletarca leži bodočnost slovenskega naroda – proletarca. (I. Cankar)

DOLENJSKI GOZDAR

Ne pozabimo: brez dobrega obveščanja ni uspešnega samoupravljanja!

DOLENJSKI GOZDAR

Glasilo izdaja delavski svet gozdnega gospodarstva Novo mesto – Odgovorni urednik ing. Janez Penca. Uredniški odbor: Mirko Bajt, Franc Bartolj, Tone Fabjan, ing. Jože Falkner, ing. Slavko Klančičar, Uroš Kastelic, Matija Mazovec, ing. Jernej Piškur, Janez Šebenik, Angelbert Tesari. – Izhaja enkrat na mesec v 1000 izvodih. – Uredništvo: Novo mesto, Gubčeva 15 – Časopisni stavek, filmi in prelom DITC Novo mesto, TOZD Grafika; tisk TOZD Tiskarna Novo mesto.